

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 26.—
za pol leta " " " 13.—
za četrt leta " " " 6.50
za en mesec " " " 2.20
za Nemčijo celoletno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " " 12.—
za četrt leta " " " 6.—
za en mesec " " " 2.—

V upravljanje prejemov mesečno K 1.10

SLOVENEČ

Inzerati:

Enostolpna petilivrst (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat " 13 "
za trikrat " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostolpna petilivrst (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja:

vsak dan, izveniš nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. —
Avstr. poštne bran. račun št. 4.797. Ogrske poštne
bran. račun št. 28.511. — Upraviškega telefona št. 148.

Današnja številka obsega 6 strani.

Štajerski deželni zbor odgoden.

Gradec, 5. febr.

Danes je izginila zeleno-bela zastava z deželnega dvorca v Gosposki ulici. Deželni zbor je odgoden.

Pogajanja so se razbila, ker Wastianova skupina ostali nemški večini ni hotela dati nobenih garancij, da ne bo obstruirala slovenskih zahtev. Izza kulisa pa lahko povemo, da sta bila še dva druga razloga soodločujoča. Nemška večina je že pustila pasti regulacijo učiteljskih plač, a v zadnjem trenutku jo je Wastianova skupina zopet odločno zahtevala. Vsed tega je prišlo do burnih prizorov med Wastianom in načelnikom nemško-nacionalne zveze, Reitterjem. Drug razlog je bil, da je zadnje dni finančni referent deželnega odbora dr. Link opasno zbolel, predno je izdelal načrt za saniranje financ. Če je že prej omahovala večina glede saniranja med štirimi eventualitetami, ko je še imela glavo, je bila sedaj popolnoma brez glave. Zato je tudi v poslednjem štadiju nemška večina odbila zahtevo Slovencev, naj se ji javi načrt za pokritje in sama zahtevala zase v tem oziur plein pouvoir. V zasebnem, neoficielnem občejanju pa se je izvedelo, da si želi tudi zmernejši del večine zaradi teh hipno nastalih težkoč odgodenja. Edini, ki se je še trudil, da venča svoj trud s krono uspeha, je bil neumorni posredovalec grof Clary.

Vse stranke so izdale oklic na svoje volilce. (Slovenski oklic priobčimo jutri. Opomba uredništva.) Nemško-nacionalna stranka na dolgo in široko pripoveduje v oklicu, koliko samozatajevanja in potrpežljivosti je pokazala pri pogajanjih. Slovenski poslanci pa menijo, da še vse premalo. Razpore v lastni stranki, ki je pravzaprav tokrat onemogočil delovanje deželnega zbora, oklic ne omeni z nobeno besedo.

Zmernejši je oklic veleposestev. Izmed razlogov, vsled kojih so se razbila pogajanja, omenja le nasprotovanje Slovencev nasproti pokritju, za koje so zahtevali ravno veleposestniki prosto roko. Toda tudi pri tem ne pove cele resnice, kajti Slovenci se niti niso mogli izreči »gegen die Bedeckungsanträge«, ker takih Nemci sploh imeli niso

in še do danes nimajo. Oklic pa izreka upanje, da se bo v doglednem času vendarle posrečila delozmožnost štajerskega deželnega zbora.

Slovenski poslanci so tudi v tem času dokazali, da se zavedajo svojega zaupanja pri ljudstvu, ki jim omogočuje nasproti nemški prevzetnosti samozavesten in krepek nastop. Drugih ozirov jim ni trebalo imeti, nego da vestno zastopajo pravice svojih slovenskih volilcev in zato lahko sedaj tudi z mirnim srcem stopijo pred svoje volilce. Naj odločnost, ki preveva vsa prizadevanja sedanjih naših poslancev, najde tudi posnemanje v vseh mehkih, pred tujo premočjo še tako rado plašljivih štajerskih Slovenceh.

Iz Hrvaške.

Pravaški memorandum na cesarja, ki smo ga mi včeraj priobčili dobesedno nezaplenjenega, je smatrala hrvaška vlada za tako državi nevarnega, da ga je na osmih mestih konfiscirala. Poleg tega je zaplenjenih še 18 listov.

Dom prostozidarjev v Zagrebu so v nedeljo ob številni navzočnosti gostov slovesno otvorili. Zlasti je bilo mnogo dam in gospodov iz — Belgrada. Dom prostozidarjev stoji na Mošinski cesti.

Proganjanje pravašev. Budapeštanski list »Hetföld« je izvedel iz gotovega vira, da hrvaška vlada ne bo več trpela na Hrvaškem posvetovanj zaupnikov stranke prava. Strankam in organizacijam, ki stoje na trialistični podlagi, se bo pustilo nekaj časa, da svojo, obstoj države nevarno smer prostovoljno spremene. Če pa tega ne store, tedaj se jih bo po postavnim potom k temu prisililo. Enake odredbe je upeljala tudi bosanska vlada. Vse avstrijske in hrvaške podanike, ki bi prišli v Sarajevo na trijalistično posvetovanje, se bo kot »nadležne tujce« izgnalo.

54.000 K za dober tisk je zapustil neki rodoljub v Neretvi. Zapustil je namreč devetim dobrim hrvaškim listom po 6000 K. Med drugim so tudi pravaška glasila, in sicer »Hrvatska Kruna« v Zadru, »Hrvatska Rieč« v Šibeniku in »Pučke Novine« v Splitu. Poleg tega je še zapustil nad 16.000 K v dobrotvorne in nabožne svrhe.

Koalicija zopet meša. Centralni odbor koalicije se je včeraj posvetoval o političnem položaju. Sklenilo se je začeti najostrejši boj proti banu Čuvaju, ker je bil na neparlamentaren način imenovan za bana, ker ima nalogo zopet ustvariti staro mažaronsko stranko in ker je neustavno razpustil sabor. Nadalje se je izrekla zahteva, naj se sklone z vsemi drugimi strankami, tedaj tudi s pravaši, volilni kompromis proti vladi. Koalicija je tudi najodločnejše protestirala proti temu, da bi bila imela namen izreči ločitev od Ogrske, kakor je trdil grof Khuen v ogrskem parlamentu. Sekcijski šef dr. Roje se je zavzemal za to, da gre koalicija v Budimpešto in tam vprizori »akcije«. — Kakor se vidi, koalicija zopet meša. Zeleti je le, da bi se stranka prava s temi ljudmi ne zapletla v kakšno skupno akcijo, ki more le škodovati. Koaliciji ni za prav nič drugega, kakor da pride zopet do korita.

KONFERENCA GROFA KHUENA.

Grof Khuen se na Dunaju pogaja s krono in avstrijsko skupno vlado, kako bi dosegel gotove koncesije v vprašanju brambne reforme, da premaga ogrsko opozicijo. Konferiral je z grofom Stürgkhom in vojnimi ministrom Auffenbergom in bo v svojem času o uspehih teh pogajanj poročal cesarju in prestolonasledniku. Eni pravijo, da se avstrijska vlada Khueni upira, drugi pa sodijo, da je že nekaj dosegel, zlasti glede grbov in emblemov v armadi. Sicer pa se bo Khuen še nekaj časa pogajal in se bo rezultat izvedel šele prihodnji teden. Justhovo stranko baje ne bo lahko potolažiti, ker zahteva tudi volilno reformo, ki pa grofu Khuenu ne diši.

AVSTRIJA IN RUSIJA.

Včeraj je dospel na Dunaj veliki knez Andrej Vladimirovič, ki se vrača iz Sofije. Veliki knez je že pred več dnevi vprašal, ako se sme pokloniti cesarju Francu Jožefu. Obisk je več kakor samo čin vljudnosti, ker je znamenje, da se tudi politično razmerje med Avstrijo in Rusijo izboljšuje. Od leta 1908. sem ni bilo nobenega člana carske rodbine na dunajskem dvoru in peterburški dvor ni bil niti ob priliki 60letnega vladarjevega jubileja cesarja Franca Jožefa zastopan. — Danes se

vrši na čast Andreju Vladimiroviču v Schönbrunnu dvorni obed.

ANGLIJA IN NEMČIJA.

»Vossische Zeitung« poroča, da se vrše med Berlinom in Londonom važna pogajanja in da je v par tednih pričakovati v tem oziur jako važnih političnih izjav. Baje gre za popoln sporazum med Anglijo in Nemčijo, ki bi napravil konec vednim konfliktom.

Hrvaške zavarovalne zadruge.

V drugi polovici januarja letošnjega leta so hrvaška sodišča prisilila več takozvanih posmrtnih pripomočnih zadrug, stopiti v likvidacijo in ko je sodnik še bolj pogledal v njih delovanje, je dal pod ključ tudi ravnatelje in več drugih funkcionarjev. V prvi vrsti pride v tem oziur v poštev »posmrtna pripomočna zadruga Jadran«, ki je skoroda tipična za vsa enaka podjetja; zato hočem v kratkem orisati ustroj in delovanje te zadruge.

So to nekeke ljudske zavarovalnice, ki imajo namen svojim članom ali njih sorodnikom za slučaj smrti izplačati vnaprej določeno podporo, nekako zavarovalnino. Člani so razdeljeni kakor je bilo to uvedeno pri »Jadranu« — v 20 krogov (kolo) po 500 udov, tako da je samo ta zadruga štela 10.000 članov. Pristopnina, imenujejo jo vpisnino, je znašala 12 kron; od teh so dobivali agentje po deset, tako da je zadruzi od vpisnine ostalo samo 2 kroni. Kot nadaljnje prispevke so pobirali ob vsakem smrtnem slučaju članov v enem krogu po 6 kron od vsakega člana in se je iz teh prispevkov izplačevala zavarovalnina, ki je znašala 1000 kron, če je bil umrl član vpisan vsaj tri mesece, 2000 kron pa če je poteklo od časa njegovega vpisa v zadrugo najmanj pol leta. Zadruga je imela torej ob vsakem smrtnem slučaju prejemkov 500krat 6 kron, torej 3000 kron; ker je izplačala le 1000 ali 2000 kron, je znašal njen čisti dobiček 1000 ali 2000 kron.

Tako je bilo v teoriji, praksa je bila pa druga. Imenik članov je izšel v zadruhih vsako leto v celoti, ne pa razdeljen na kroge, tako da nihče ni vedel kateremu krogu pripada ter tudi ni mogel izpoznati, ali je bil res on zavezan plačati pristojbino po 6 kron za

LISTEK.

Ivan Mazovec:

Iz našega juga.

Ah, carski Dunaj, pa dragi moji prijatelji, kje ste! Mi, ki smo sedeli ob svojih dnevih pri težko obtesanih stolih in starodavnih mizah in dvigali kozarce v nas vseh »opombo«: Da bi Vi vedeli, dolgo je Vašemu staremu kompanjonu dolg čas. Puste, prozaične misli mi predejo po duši, egoizem me razjeda, v žepu — govno, v vsem mojem dejanju in nehanju auri sacra fames. In tako Vam sedim pri mizi v svojem kabinetu in pišem feljtone; pod oknom mi pa šunilja Neretva.

Pa začnimo storijo lepo od kraja, da se bo vsaj približno vedelo, kako in zakaj da me je pes nesel v Mostar. Ignoti nulla cupido pravi star latinski pregovor, ki je obenem tudi odgovor, zakaj me je vlekel in gnalo na Balkan. Poznam orijent nekoliko, lahko bi rekel »precej«. Udeležil sem se dveh velikih potovanj, da sam ne vem, kako; zabredel sem vanje kot Pilat v vero. V septembru leta 1911. je poteklo eno leto, kar sem bil z drugimi Slovenci v Palestini; a lansko Velikonoč leta 1911. sem bil v Grčiji, pa sem imel priliko ogledati si Korfu in druge jonske otoke, Katakolon in Olimpjo, deloma Ci-

klade, med njimi starodavni Delos, sloviti ognjenik Sautorin na otoku Thera, ki sem ga prejahal na oslu v treh urah (sautorinska vina se pa kljub temu kot izvanredna specialiteta prodajajo v velikih množinah po vsem svetu!); mudil sem se v Navpliji, Argosu, Tirinsu, Mikenah, tri dni v Atenah, peljal se nato v Korintski zaliv in jahal iz pristanišča Iteje v proroške Delfi, s par besedami: imel sem izredno priliko posladkati se z orijentom in njegovimi »udobnostmi«. Dalmacija, ki ima tudi že precej orijentalen značaj, poznam od morske strani že od preje. V teh krajih pomanjkuje baš takih stvari, ki jih pošten Slovenec težko pogreša: ne dobi se dobrih jedi, pač pa vse diši po ovčji masti; pivo se prodaja v orijentu drago kot zdravilo (v Jerihi ena steklenica 2 K in še košček ledu za 20 do 30 vinarjev je treba zraven kupiti in raztopiti v pivu, da je sploh užitno); stanuje se bolj »po božji volji«; stranišča imajo najlepši razgled na vse strani, kot zanalašč za promet s tujci itd. Tistih potreb, ki jih dunajska študentska mamica že kar instinktivno čuti pri svojem »doktorju«, tu na jugu ne vidijo. Pa vseeno me vedno iznova vleče v te kraje. Ko smo se na koncu našega jeruzalemskega romanja vkrcali v Jafi na našo ladjo »Tirolijo«, sem se vsled turških nesramnosti ves divji jezil, da me ne bo več v Palestino in naj bi se mi nudila

še tako lepa prilika. Ah, in sedaj samo da se spomnim na Jeruzalem, pa me že obide melanholija in mehko hrepenenje. Pa kako naravnost otroče sem se veselil na svoje grško potovanje, dairavno sem natanko vedel, da me čakajo tam običajne orijentalne neprilike. Zavedal sem se pač, da orijent obiskovalca na druge načine odškoduje, da ga očara s svojimi čudovitimi zakladi, ki jih razgrinja po vrsti vse večjemu, zgodovinsko izsošanemu obiskovalcu. Raznobarvost in raznolikost versko-kulturnih, narodnostnih, zgodovinskih, ekonomskih in političnih problemov, tiha zavest in prepričanje, da se v te zemlje stekajo najvažnejše nitke večjih državnikov; misel, da se je tu odločila naša preteklost in da v teh zemljah leži tudi naša slovenska prihodnost, to je tisto komplicirano in neopredelljivo, ki nas vedno in vedno na novo privlači in nam nudi vedno novega, dragocenega užitka.

Ex Oriente lux — se sliši tolikokrat in se lahko razume in obrne na vse mogoče strani. Orijent se smatra za zibelko človeštva, orijent je tudi zibelka krščanstva in krščanske civilizacije. Če stojimo sedaj, ko je preteklo že več kot poldrugo tisočletje, v teh zemljah in se zamislimo v poslednje čase rimskega cesarstva in v prvo dobo slavne bizantinskega carstva — kako življenje, kaka pesra bogata zgodovina je plač po teh zemljah in mor-

jih. Čudovita doba postanka slavne bizantinske države, ko so se Jupitrovi in drugih bogov templji rušili v prah in na njih mestu rasla iz tal krščanska svetišča, doba, ko so Kristovemu imenu pripogibali kolena narodi v Mezopotamiji, Kavkazu, Mali Aziji, v Severni Afriki. Kje ste tisti časi!

V velikonočnih dne leta 1911. sem jahal ves kopajoč se v palečih žarkih južnega solca po otoku Teri, severno od Krete. Moja mula je previdno tipala vsak korak, predno je postavila kopito na kršna tla. Popenjali smo se v sirno brdo; pod mano silni ognjenik Sautorin, pred menoj na brdu razvaline starega helenističnega mesta, tesno za menoj razcapani poganjač, ki je neusmiljeno udiral po muli. Triplezali smo na vrh; nahajal sem se na razvalinah starega Afroditeinega tempelja. Na zgornjem koncu pri žrtveniku so Bizantiinci steno prebili, prizidali absido in svetišče posvetili Devici Mariji. Vse okoli je bilo posuto z razvalinami: razpokan mramornat oltar z napisi Apolonu v čast, razbiti stebri, odlomljen kapitel, na pol od zemlje odgrnjen in od dežja izpran mozaik, od delki obzidja, ki so skoro navpično padali v globoko spodaj ležeče morje. Nekoliko nižje na obronku so se videle zelo dobro ohranjene vrste glediških sedežev; gledali so ti poznoklasični Grki na orkestro in na proskenijon in iz zgornjih sedežev so videli lahko di-

umrlega člana. V kateri krog je kdo spadal, to je bila skrivnost ravnatelstva, ki je seveda tudi visoke dohodke prinesla. V najugodnejšem slučaju bi namreč lahko od vseh članov tudi v vseh drugih krogih pobirali prispevke, ker nihče ni vedel, kateri krog je njegov; na ta način bi znašali čisti dohodki ob enem samem smrtnem slučaju nad petdeset tisoč, kar se seveda nikdar ni pripetilo, ker so bili upravitelji zadrug preveč prebrisani in bi jim prehitro na sled prišli. Da so pa navadno v več krogih pobirali in tako ob vsakem smrtnem slučaju po več tisoč v svojo malho pobasali, je dokazano.

Zadruge so začetkom krasno uspevale; ko so pa ravnatelji začeli denar naravnost razsipavati, so prišli v zadrege, ker so se ljudje vendarle naveličali izžemanja in so se upirali plačevati večne doneske, tako da tudi zadruge niso mogle več izplačevati zavarovalnin. Člani so se začeli obračati s svojimi terjatvami na sodišče in tako je prišel polom.

Na Reki je morala koncem 1. 1910. likvidirati posmrtna zadruga »Herkules« in so prišle na dan sleparije, kakor jih svet še ni slišal zlepa; letos je ista usoda doletela »Jadrana« v Zagrebu in druge zadruge čakajo razvoja stvari, ker jih najbrže isto čaka, če so se godile enake nerednosti kakor v obeh ravnokar imenovanih zadrugah. Ker so se člani delili v zavarovance, ki so se sami zavarovali in v »koristnike«, ki so zavarovali druge, dostikrat brez vednosti teh zavarovancev, je bilo mogoče naravnost igrati z življenjem drugih. Če je kdo v hiši zbolel in so pričakovali njegove smrti, se je hitro našel koristnik, ki ga je vpisal in potem čakal in prežal na njegov konec.

Če je zavarovanec umrl pred tremi meseci od dneva vpisa naprej, ni koristnik seveda ničesar dobil, zato so se dogajali mučni prizori ohraniti ga pri življenju, ki je bilo za zavarovatelja nekaj tednov še vredno tisoč kron ali pa še več. Nasprotno se je pa pripetilo dostikrat, da zavarovanec ni hotel po preteku šestih mesecev na ljubo koristnika umreti, pa mu je ta z žganjem in pijačo, dostikrat pa še kako drugače pomagal.

Za ta posebni slučaj so imeli pri »Jadrana« posebno metodo. Kdor si je stekel posebnih zaslug za ravnatelja, je dobil pravico, da je lahko zamenjal svojega zavarovanca, ki ni hotel ob pogojenem šestmesečnem roku umreti, z drugim, ki je pravočasno umrl, tako da je vseeno dobil svojo zavarovalnino in je pravi zavarovanec še živel.

Kako pa je bilo to sploh mogoče v dvajsetem veku?

Ogrski trgovski zakon je sicer zelo liberalen, ali za zavarovalnice ima stroge predpise, kontrole in varščine. Kot ljudske zavarovalnice bi morale biti te zadruge pod vednim nadzorstvom sodišč, kateremu nadzorstvu so se pa vedle spretno izognili s sklicevanjem na to, da so dobrodelnih zavodi in da pride zanje v poštev cesarski patent iz leta 1852., ki zahteva samo nadzorstvo upravne policije ne pa sodišča.

Tako so nihale zadruge od ene strani na drugo ter se izognile vsakršni kontroli. Če so jih prijemali s trgovskim zakonom, so se sklicevale na cesarski patent, ako jim je pa nudil

rektno preko prošenj na morje. Če je Pozejdon prišel na pozornico, so imeli gledalci lahko vtis, da prihaja direktno iz morja. Sedaj je vse v razvalinah: gledišče, mesto, tudi Marijin hram. Stal sem molče na teh zgodovinskih tleh, zatopljen v svoje misli, moj poganjač pa malomarno ob strani, češ, to so neumni ti tujci, ki se v kamenje zaljubijo. Ko sem se vsedel na odlomljen kapitel in začel odmotavati iz papirja svoje kosilo, tedaj se je tudi moj Grk spoštljivo približal in mi pridno »slonel na ustiha, da je od mojega mesa, kuhanih jajc, naranč, sira in cigaret tudi na njega odpadel primeren del. Zato je imel neklasični potomec klasičnih Grkov izboren zmisel. Kaj se je zgodilo v prejšnjih stoletjih na tleh, kjer se je pasla njegova mula, o tem ni imel niti pojma in ga očividno tudi ni zanimalo. — Čudovito lep je otok Tera, da bi kar ostal med temi razvalinami in mislil in fantaziral. Daleč na jugu, na horizontu so se komaj vidljive sive črte spajale z oblaki; bila je Kreta. Zagledal sem se preko otokov v smeri proti Carigradu, zagledal se na jugovzhod v osrčje Levante. Čudovito vpliva name tak milje; zgodovina, fantazija, uganjanja, vse se mi podi po glavi in razburja dušo, ki je v takih trenutkih dovzetna za vse tresljaje, za vsak najmanjši pojav in si ga zagrebe v spomin, kot kamera obskura.

(Dalje prih.)

trgovski zakon gotove ugodnosti, po dale so se pod njegovo okrilje.

To je trpelo precej let in samo zadruge »Jadrana« je izžela iz hrvaškega naroda v teku svojega obstoja nad 10 milijonov. Zadruge zahtevajo sedaj same nadzorstvo radi pomirjenja javnosti in v svojo lastno korist. Reformni proces je v polnem teku. C.

LAŠKO-TURŠKA VOJSKA.

General Caneva je nenadoma odstopoval v Rim. Časopisje ugiba, zakaj. »Corriere della Sera« pravi sicer, da se hoče ministrski predsednik Giolitti, preden se zbere parlament, z generalom porazgovoriti o vojaškem položaju v Tripolisu, vendar pa javnost temu prav ne verjame. Večina časopisja meni, da se Caneva ne bo več na svoje mesto povrnil. Splošno se mu očita, da je preveč previden. Vojska že dolgo traja, vojaštva je veliko v Tripolisu, a vendar se general nikamor ne makne. Turki in Arabci so izborno oskrbljeni z živežem in municijo, stoji še vedno pred Tripolisom, Derno, Homsem in Bengazijem in Lahe dan na dan nadlegujejo ter napadajo. Lahko so bili že velikokrat poraženi. Vsak poizkus prodirati proti osrčju dežele se jim je ponesrečil. Opustili so celo operacije proti nekaterim krajem ob turški meji (Zuara), ker so izprevideli, da so napravili taktično napako. — Turki, ki stojijo pred Bengazijem, so dobili ojačenja od strani Beduizmov. — Črez egiptovsko mejo je odstopovalo veliko turških častnikov v Tripolis. Črez Egipt je prišla tudi velika karavana 175 kamel s puškami in municijo.

Polkovnik dr. pl. Walter †.

Dne 3. svečana t. l. je umrl na Dunaju polkovnik dr. jur. Ipolit Walter pl. Walthofen. Walter je bil znan filozof in pisatelj poljudnoznanstvenih knjig. Znan je bil gotovo slovenskim fantom, ki so se bojevali v Bosni, zato hočem tu nekaj kratkih črtic navesti iz njegovega burnega in jako zanimivega življenja. Walter se je porodil leta 1830. v Lvovu. Po dovršenih gimnazijskih študijah se je posvetil skozi eno leto filozofiji. V revolucionarnih vojskah 1848–1849 leta se je bojeval kot politični legionar na strani Ogrov. Ko se je bil povrnil domov, so ga zaprli in obsodili. Dve leti je moral v Komarnski trdnjavi kot kaznjenelec od jutra do večera ureditve graditi in kamenje drobiti. Potem je služil kot podčastnik celih šest let v 30. in 50. pešpolku, ne da bi bil imel kot nekdanji legionar trohice upanja do višje stopnje. Ali časi se spreminjajo in ljudje z drugimi nazori prihajajo, zato vidimo po desetih letih Walterja kot ritmojstra 1. reda v 10. huzarskem polku. 1857. l. je šel Walter na dopust. In ko so mu spregledali štiriletni obisk na univerzi, je napravil potem v teku 1858. l. vse tri državne izpite ter je postal takoj sodni avskultant, leto pozneje je prebil avdiorski izpit in je postal leta 1860. nadporočnik avditor. Šest let pozneje ga vidimo na češkem bojišču kot ritmojstra avditorja. Tukaj se je kot častnik-ordinanec in kot pravi borilec z orožjem v roki tako odlikoval, da so ga po končani vojski imenovali za ritmojstra in eskadronskega poveljnika v 10. huzarskem polku. Walter je dovršil pozneje kurz za štabnega častnika z odliko ter je tudi pohajal 2. tečaj vojne šole in je postal 1876. l. major. Zasedenja Bosne se je udeležil v 5. ulanškem polku. Tudi tukaj se je zelo hrabro obnašal v mnogih prilikah, bil odlikovan z vojaškimi zaslužnimi križem z vojno dekoracijo ter je postal podpolkovnik. Leta 1882. l. je stopil v pokoj. Malo prej mu je bilo podeljeno plemstvo in kmalu po umirovljenju naslov in značaj polkovnika. Naši slovenski fantje so se bojevali s 5. ulanškim polkom, v katerem se danes služijo prehrabri naši bratje Hrvatje, rano ob rami proti Turčinu, zato jim je umrl junak izza bosenskih spopadov gotovo še dobro v spominu. Znano je, da je stotnik avditor 17. pešpolka Sušnik med zasedenjem obolel, njegove posle je prevzel potem major Walter začasno in on je bil tisti, ki je po kratkem zaslišanju prišel v Goriskem samostanu pri Livnu obsodil na smrt tri Turčine: Bušatelj, Čizmič in Bajriča, ki so bili takoj ustreljeni in pokopani v dolinici blizu omenjenega samostana. On je bil tisti, ki je jahal zvečer pred bojem pri Jajcu na čelu malega konjskega oddelka, kateremu je bilo oddanih nekaj naših slovenskih fantov pod vodstvom poročnika Hipšiča, — prvi proti tej trdnjavi, prekoračil v črni noči sovražnikovo črto, se kmalu vrnil brez izgube in natanko sporočil o sovražnikovi poziciji; ta sporočila so bila za povelja drugega

dne, 7. avgusta 1878., velike važnosti. Pa tudi pri obleganju Livna je Walter na čelu svojega oddelka v premnogih slučajih pokazal svojo neustrašenost in zadržanost. Temu junaku, ki je pomote svojega mladeniškega življenja pozneje bogato poravnal z delom za blagor domovine in cesarja, ki je uspehe, sadove svojih vstrajnih študij in skušenj uvekovečil v mnogih knjigah in ki se je vzgledno hrabro obnašal v vojski, ohranimo vsi, ki smo ga poznali, trajen spomin! D-i.

Štajerske novice.

Š Shod, ki ga je sklical naš poslanec dr. Verstovšek za 4. februarja v tukajšnji Narodni dom v Slovenjem gradu, so se sijajno obnesel. Dasiravno so bili v slovenjegraškem pogorju silni snežni zameti, vendar so prišli močje celo po štiri in še več ur daleč na shod.

Š Tudi Ornig! Zadnji »Slovenski Gospodar« poroča, da je župan Ornig nagovaljal slovenske poslance, ki obstruirajo, naj se ne udajo. Ptujski »Štajerci«, ki o zadevah v deželnem zboru ni poučen, pa obsoja na kričarki način slovenske poslance. Mislimo, da bodo tudi »Štajercijanci« več verjeli Ornigu, nego pa bivšemu kranjskemu soc. demokratu, Karlu Linhartu.

Š Bralno društvo pri Sv. Lovrencu nad Mariborom priredi v nedeljo, dne 11. svečana 1912 v dvorani g. Kodra, gostilna »Pri pošti«, veselico s sledečim sporedom: 1. Govor g. dr. Ant. Medveda. 2. Revček Andrejček. Ljudska igra s petjem v petih dejanjih. — Med predstavo svira orkester. 3. Po predstavi šaljiva pošta, petje, godba in prosta zabava. Začetek točno ob šestih uri zvečer. Čisti dobiček je namenjen »Dijaški kuhinji« v Mariboru, zato se preplačila hvaležno sprejemajo.

Š Duhovniške vesti. C. gospod Fr. Lorbek, kaplan na Pilštanju, je predstavljen v Dol pri Hrastniku. Tamošnji kaplan, č. gospod Lav. Kolenc, je namreč dobil župnijo Širje pri Zidanem mostu. — C. gospod Karel Gmeiner, vpokojeni župnik iz Širje pri Zidanem mostu, se nastani v Radečah.

Š Mariborsko porotno sodišče. Za prvo letošnje porotno zasedanje pri mariborski okrožni sodnji je imenovan za predsednika predsednik okrožne sodnje Perko; za podpredsednike sodnijski nadsvetniki dr. Franc Voušek, dr. Josip Fraidl in Anton Marocutti.

Š Pravi čudež. Iz Vojnika pri Celju nam pišejo: Neka žena je pretečene dni zgubila na državni cesti tik Vojnika vrečko s 100 kronami denarja v papirju. Mimoidočim se ni zazdelo vredno, stvar pobrati; nekdo jo je še celo z čevljem preobrnil, a pustil na mestu, misleč, da je prazna. Ko je žena šele drugi dan v velikih skrbih iskala zgubljeni denar, se je spomnil vitanjski postiljon, da je videl nekaj takega na cesti, nakar sta šla z ženo iskat ter našla vrečko in denar še nedotaknjen.

Š Umrl je v Gradcu Hugo vitez Weiss pl. Schleussenburg, brat mariborskega okrajnega glavarja.

Š Nesreča. Ko je pred par dnevi šel proti domu na Ložnico pri Celju tukajšnji izdelovatelj glasovirjev gospod M. Repas, je v snegu padel tako nesrečno, da si je strl roko. 80letnega moža so spravili v celjsko bolnišnico.

Š Divje svinje na Spodnjem Štajerskem. Iz Laškega trga se nam poroča: Zadnji teden se je klatilo v gorovju okrog Loke pri Zidanem mostu več divjih svinj. Posestnik Franc Cezar v Poloni je v četrtek, dne 1. t. m., ustrelil divjo svinjo, ki je tehtala 105 kg, posestnik Valentin Beršnak v Podočicah pa svinjo, ki je tehtala 78 kilogramov. Obe svinji so poslali čez Zidan most v Gradec.

Š Ponesrečeni delavki. Delavki Jeri Kapel, zaposleni pri rudniku v Trbovljah, je med delom priletel z neke visočine velik kos premoga ter jo zadel v desno nogo, katero ji je popolnoma zdrobil. — Delavko Marijo Bišek pa je nek, tudi z visočine pritakljajoč se kamen zadel v desno nogo in ji jo je zlomil. Obe ponesrečenki so pripeljali v rudniško bolnico.

Š Nesreča. V četrtek 1. t. m. je padel delavec Fran Kaloh v eraričnem skladišču za seno v Mariboru tako nesrečno z lestve, da je obležal na tleh nezavesten. Rešilni voz ga je odpeljal v bolnišnico.

Š Razmesarjenega mrliča neznanega mladega moža so našli na progi v Otični blizu Ptuja. Brčkone je kak samomorilec.

Š Žilo si je prerezal v Podgorju posestnik Franc Prednik. Ko je hotel zaklati svinjo, mu je spodrknil nož ter mu šel v nogo. Težko ranjenega so prepeljali v bolnišnico.

Š Otrok in pištola. Šolar Jože Zabl iz Rogatca se je igral s pištolo, ki se je na-

enkrat sprožila in ga težko ranila na levi roki.

Š Zaprli so v Mariboru iz ječe v Wiener Neustadtu pobeglega tata Janeza Jiriček. Našli so pri njem mnogo tatinskega orodja.

Koroške novice.

— 40letnica stavca. V Celovcu praznuje 10. februarja 40letnico kot stavca v Mohorjevi tiskarni gosp. Ivan Teršelič. Bog ga živi!

k Umrl je dne 4. februarja po kratki, mučni boleznii vrl slovenski mož, gostilničar in posestnik v Libeličah g. Franc Šlebnik, p. d. Nemec, star 53 let. Kot trgovec z lesom in po svoji družabnosti je bil znan daleč naokoli. Pri volitvah je trdno stal na naši strani. Bil je dolga leta občinski odbornik, odbornik dravberške posojilnice itd.

k Elektrarno zida tovarnar V. Goll na Meži za Spodnji Dravograd in okolico. Delo bo baje kmalu končano. Tudi napredek.

k Snega nam je zadnje dni zima, ki nam je dozdej prizanašala, toliko prinesla, da je strah in promet močno oviran. Planincem pa bo dobro došel za spravljjanje lesa.

Dnevne novice.

+ Dnevni red VI. seje deželnega zbora kranjskega, dne 7. februarja 1912 ob pol 10. uri dopoldne, obsega: Naznanila predsedstva. — Poročilo deželnega odbora o zagradbi vipavskih hudournikov z zakonskim načrtom. — Poročilo deželnega odbora o nekaterih spremembah zakona o šolskem nadzorstvu. — Poročilo deželnega odbora o zakonskem načrtu o spremembah občinskega reda in volilnega reda za Ljubljano. — Različne prošnje, ki so ostale od zadnje seje. — Računski sklep deželnega zaklada za leto 1909. (K prilogi 253 l. 1910). — Nekaterne premembe v načrtu zakona o uvedbi davščine od prirastka na vrednosti nepremičnin. — Pobiranje pokopaliških pristojbin za trško pokopališče v Vipavi. — Dovolitev nad 100% doklad v občini Jablanica v l. 1912. — Pobiranje 119% doklade po davčni občini Polje v krajni občini Vrabče. — Pobiranje 122% doklade po davčnih občinah Gorenje Jezero in Lipsen v krajni občini Stari Trg pri Ložu. — Pobiranje nad 100% doklad v občini Trnovo. — Dopis c. kr. deželnega predsedstva za Kranjsko glede naprave telefonskih zvez na Kranjskem. — Poročila finančnega odseka: O prošnji predstojništva uršulinskega samostana v Ljubljani za vštete starostne doklade in za nagrado svetnim učiteljcem. — O prošnji »Društva vpokojenih učiteljev na Kranjskem« za draginjske doklade. — O prošnji vpokojenega učiteljskega oboja na Kranjskem za draginjsko doklado. — O prošnji vodstva dekliškega sirotišča bar. Lichtenthurnovega zavoda za priznanje starostnih doklad svetnim učiteljcem na tem zavodu. — O poročilu dež. odbora v svrhu razbramenitve dež. blaznice na Studencu. — O poročilu deželnega odbora o povračilu oskrbnih stroškov v bolnici v Krškem za kranjske domačine, preden je ta zavod dobil pravico javnosti. — O samostalnem predlogu gospoda poslanca dr. Kreka in tov. glede ustanovitve »Gospodarske šole«. — Glede zvišanja stanarine ljubljanskemu učiteljstvu. — O prošnji kuratorija zavoda za pospeševanje obrti na Kranjskem za prispevek v pokritje investicijskih izdatkov. — O pobiranju 120% doklade v davčni občini Postojna. — O prošnji R. Jakopiča za brezobrestno posojilo v znesku 20.000 K v svrhu izplačanja svojega umetniškega paviljona. — O prošnji prof. Voduška za zvišanje letne nagrade za meteorološka opazovanja. — O prošnji vpokojenega okrožnega zdravnika Peternele za zvišanje pokojnine. — O prošnji vpokojenega okrož. zdravnika dr. Perišiča za zvišanje pokojnine. — O prošnjah deželnih uslužbencev, uradnikov, oficijantov, pisarniških pomočnikov in strojepisk za draginjske podpore in trajno odpomoč. — O prošnji bivšega deželnega dacarja Peljhana za milostno podporo. — O prošnji Avgusta Adamiča, upokojenega učitelja v Ljubljani, za draginjsko doklado. — O prošnji Terezije Črnolagar, učiteljeve vdove, za denarno podporo. — O prošnji Ivana Gantarja, vpokojenega nadučitelja v Ljubljani, za denarno podporo. — O prošnji Frančiška Golmajerja, vpokojenega nadučitelja v Radovljici, za zvišanje pokojnine. — O prošnji Pavla Borštnika, učitelja v pokoji za povišanje pokojnine. — O prošnji Friderike Konešegg, upokojene učiteljice, za dovolitev polnih prejemkov tudi v pokoji. — Poročilo personalnega odseka: O poročilu dežel-

negi odbora zadevajoč dve osebi za-
devi pri deželni dobroteljni zavodih
v Ljubljani. — O prošnji Amalije Ba-
loh, vdove deželne službe, za zvišanje
pokojnine in vzgojevalnine. — O proš-
nji Ane Hofbauer, vdove deželne taj-
nika, za zvišanje pokojnine. — O proš-
nji Ignacija Repše, pomožnega urad-
nika v deželni bolnici, za pregled pre-
koračenja starosti in za imenovanje pi-
sarniškim oficijantom. — Poročilo
upravnega doseka: O prošnji občine
Veliki Gaber in Prapreče za zgradbo
nove ceste Temenica—St. Lorenc. — O
prošnji cestnega odbora logaškega za
uvrstitev okrajne ceste Dolenji Logatec
na logaški kolodvor med deželne ceste.
— Poročilo šolskega odseka o samo-
stalnem predlogu g. poslanca Jarca in
tov. za ustanovitev dverazredne ženske
trgovske šole v Ljubljani. — Poročilo
upravnega odseka o zakonskem načr-
tu glede odkupa posestev se držačih
novčih in prirodnih davščin za cerkve,
župnije in njih organe. — Po-
ročilo finančnega odseka o deželnem
proračunu za leto 1912.

+ **Shoda v Knežaku in Baču.** De-
želni in drž. posl. Žitnik je v nede-
ljo popoldne poročal v Knežaku o de-
lovanju državnega in deželne zbornice,
zvečer pa v Baču. Navzlic skrajno ne-
ugodnemu vremenu sta bila oba shoda
dobro obiskana.

+ **Političen shod.** Velik političen
shod je priredila minulo nedeljo na
Vrhnik tamošnja »Kmečka zveza«. Na
shodu sta poročala poslanca dr. Krek
in Gostinčar. Udeleženci shoda so z ve-
likim odobravanjem sprejeli poročila
obeh govornikov ter izrekli popolno
zaupanje poslancem S. L. S., osobito
še dr. Šustersiču. Istočasno so se na
izvanrednem občnem zboru »Kmečke
zveze« izpremenila nekoliko pravila,
da se lažje omogoči še živahnejša de-
lavnost zveze po celem sodnem oko-
lišču.

+ **Volitev župana v škofiji Loki.** Za
župana je bil včeraj, 5. t. m., soglasno
izvoljen Jos. Guzelj, posestnik, za pod-
župana Josip Hafner, svetnik trgovske
zbornice, za svetovalec dr. Ivan Hubad,
okrožni zdravnik, Jamnik Andrej, po-
sestnik, in Molinaro Angelo, posestnik.

+ **Volitve v kranjsko trgovsko in
obrtno zbornico.** Ponovno prosimo vse
somišljenike, vse zavedne trgovce in
obrtnike, da so te dni na delu, da zma-
ga tudi trgovski in obrtni zbornici pra-
vična stvar, katero zastopa S. L. S. Ta-
ko se bo izvršil resničen preobrat v
resnično korist trgovstva in obrtništ-
va. Vse glasovnice naj se v rekomandir-
anih pismih pošiljajo na tajništvo S.
L. S., Miklošičeva cesta št. 6.

+ **G. Adolf Ribnikar** se ni posta-
vil samo za višjega župana ljubljans-
kega mesta in za načelnika vseh ljub-
ljanskih strank, sedaj se je postavil
celo za voditelja kranjskih Nemcev ter
je v današnjem »Danu« napravil »kom-
promis klerikalcev z Nemci« za volitev
v trgovsko in obrtno zbornico. Nemci
so namreč na vse svoje volilce poslali
okrožnice, naj pošljejo vsi nemški vo-
lilci iz vseh razredov svoje glasovnice
nemškemu odboru. Tako dela pač vsa-
ka stranka, ki se organizira in ki hoče
poznati število svojih volilcev. Samo
Dolfe Ribnikar tega še ne ve in mu ne
gre v glavo ter je naravnost presene-
čen. Morda je mislil, da bi mu njegova
slavna zveza z nemško »nevosto«, pri-
dobila tudi kaj nemških glasov. Tako
pa je sedaj Dolfe Ribnikar nakrat brez
nemške neveste in brez nemških gla-
sov. In zato je zopet jezen. Reče. Še
večji reveži pa tisti, ki plešejo na nje-
govo piščalko.

+ **Obrtniki pozor!** V današnji seji
upravnega odseka je pri velevažni raz-
pravi o vodnem zakonu dr. Novak kot
zastopnik obrtne zbornice nastopal kot
zagovornik judovskih velekapitalistov
proti malemu obrtniku. Tuji jud naj bi
razlabil našega mlinarja in žagarja in
ga preganjal iz njegovega doma. Noben
zaveden obrtnik ne more voliti takih
zastopnikov v trgovsko in obrtno zbor-
nico.

+ **Kako se podpisujejo glasovnice
za trgovsko in obrtno zbornico?** Opo-
zarčamo, da morajo moški volilci sami
podpisati glasovnice tam, koder je
označeno: Podpis volilca. — **Ženske
volilke** morajo ravno tako same podpi-
sati glasovnice, ako nimajo po obrtnem
redu postavljenega upravitelja. Ako
imajo upravitelja, podpiše ta in prista-
vi k svojemu imenu »upravitelj«. Ako
pa ženske volilke nimajo upra-
vitelja, podpišejo, kakor zgorej
omenjeno same, zraven njihovega ime-
na pa mora podpisati kak moški, ki
mora svojemu podpisu dostaviti: **Vo-
lilni pooblaščenec.** — Dobro je, ako je
tisti moški, ki podpiše žensko gla-
sovnico, tudi volilec v trgovsko in
obrtino zbornico, vendar je lahko tudi
vsak drugi moški, paziti pa je, da je
dotični moški izpolnil 24. leto. Vsak

moški sme podpisati samo eno glasov-
nico. Osebe, ki ne znajo pisati, morajo
napraviti pred svoje ime, ki ga kdo
podpiše, križec, podpisati se morata
zraven še dve drugi priči, ki morata bi-
ti 24 let stari.

+ **Časnikarska lopovščina.** Poro-
čali smo o oderuskem delu izvestnih
sežanskih psevdonarodnjakarjev, lju-
di, ki so vodili liberalno politiko na
Krasu in pri tem ljudi nečuvno odi-
rali. Današnji »Dan« je včerajšnje po-
ročilo »Slovenca« ponatisnil in napis
napravil: »Klerikalci pri delu za ljud-
stvo« ter vse sežanske liberalce napra-
vil za »klerikalce«. Liberalci pri svojih
gospodarskih polomih nimajo samo
največje sleparje in oderuhe, ampak
imajo tudi največje časnikarske lopo-
ve. Tem ljudem je vse eno, ali je to res
ali ne kar pišejo, oni hočejo z name-
nom z lažmi ljudstvo zastrupljati.
Proti taki svojati res ni mogoča nobe-
na obzirnost, v taki družbi mora celo
poštenega liberalca biti sram.

+ **Kako je treba narod braniti.**
»Slovenski Branik« piše v svoji zadnji
številki: »Slovenske časnike, ki pona-
tiskujejo naše beležke in članke, pro-
simo, naj blagovole vselej pristavijo,
da so vzeti iz »Slovenskega Branika«.
— Tej želji prav radi ustrežemo. To-
re! V zadnji številki »Slovenskega
Branika« beremo na str. 28.: »Nemci
delajo na gospodarskem polju na naše
uničenje. Slovenci pa bijejo v politiki
in celo v gospodarskih podjetjih boj
na nož, ker tako zahteva osebnost
korist gotovih ljudskih voditeljev.« — Na
strani 31.: »Nastopila je katoliška do-
ba in z njo umiranje.« — Na strani 13.
se napadati mariborska »Straža« in
»Gospodarska zveza«. Vse seveda za
blagor milega naroda ...

+ **Ton soc.-demokratskega časopisja**
ni bil nikoli fin, »Zarja« pa je po-
sebnost srova. Menda zato, ker hoče de-
lavske mase kulturno povzdigniti. Vče-
raj n. pr. nas psuje, ker nismo Cankar-
jeve »Lepe Vide« ocenili, češ, da smo
»kulturno zarukani«, »kritični idioti«,
»farizejci«, »glupi«, »impotentni«, »ka-
toliški reptili«, »katoliški mazači« in
tako dalje. Ne vemo, kdo vse pri »Zarji«
sodeluje, po tem-le bi utegnili biti tu-
di kakšni ogrski cigani ali laški meše-
tarji. Čisto mirno odgovarjamo na ta
izbruh nedosežnega barbarstva, da bi
bili o »Lepi Vidi« radi priobčili oceno,
a nismo mi krivi, da je nismo dobili.
Sicer bi se pa ne bilo nič čuditi, ako bi
take proizvode spriči enostranske in
skrajno perfidne kritike, ki je je na-
sproti nam nasprotno časopisje, zlasti
pa soc. demokratsko vajeno, popolnoma
ignorirali. Gospodje pri »Zarji« pa naj
se gredo učiti nekoliko manire.

+ **Politična naivnost.** Nemški listi
sedaj vsak po svoje razlagajo, zakaj ni
prišlo do rednega dela v štajerskem de-
želnem zboru. Med vsemi razlagami je
pa brez dvoma najbolj predpustna ta,
ki jo je prinesla dunajska »Zeita« v ne-
deljo, dne 4. februarja. List piše slede-
če: »Ravno na Štajerskem se je zopet
pokazalo, kako dunajska vlada name-
sto da bi vse niti v roki imela, vsako
reč skazi. Medtem ko so se vršila v
Gradcu pogajanja s klerikalnimi Slo-
venci, je stal dr. Šustersič, načelnik te
stranke, pred svojim dolgo zaželenim
imenovanjem za kranjskega deželne
glavarja. Ali ni bila torej edino pamet-
na poteza, da bi se vodja stranke pu-
stil čakati toliko časa, da bi njegovi
ljudje v Gradcu do pameti prišli. Na-
mesto tega se je pa vlada z imenova-
njem dr. Šustersiča strašno požurila,
štajerski Slovenci, ki so se do tedaj po-
gajali z navidezno popustljivostjo ude-
leževali, so pa začeli kakor bi mignil
zopet z obstrukcijo.« Kaj se vse ljudem
ne sanja.

— **Občinske volitve v Studencu pri
Krškem** so potrjene. V kratkem se vrši
volitev novega župana.

— **Iz Motnika.** Dne 12. februarja
bomo imeli živinski semenj. Trško na-
čelstvo vabi vse okoličane k obilni ude-
ležbi. — O božiču smo igrali v izobra-
ževalnem društvu duhovito dvodejano
»Mojstra Križnika božični večer«. Na
starega leta dan pa je bil društven
občni zbor, združen s predavanjem o
stari zgodovini domačega trga. Največ-
ji zanimivosti sta, da bo trg čez 11 let
star že 500 let in da ga je leta 1809 Na-
poleon od Štajerske odtrgal ter priklo-
pil Iliriji, vsled česar je tudi po letu
1813 pripadel h Kranjski. Dne 21. janu-
arja je bilo pa predavanje o stari zgo-
dovini domače župnije. Prostori so vse-
lej natlačeni polni.

— **Iz Metlike.** Metliški liberalci so
z dne 29. januarja v uzamzan članku
v »Narodu« napadli župana in njegove-
ga sina, ki je državni uradnik ter ra-
čunajo pri tem na to, da bi mu znal
napad kot državnemu uradniku škoditi.
Poskušali so najprej z grozljivimi
anonimnimi pismi, ko pa ta niso nič iz-
dala, so začeli sedaj s časopisjem. Do-

pisnik govori nekaj o denunciaciji. Ali
je mogoče še večjega denuncijanta, ka-
kor je on sam? Vsaka beseda denuncij-
acija. To gonjo ustvarjajo samo zato,
ker je Jutraš v vsakem oziru neodvis-
en in ne piska na liberalne trobente.
Namen članka je prozoren: če je mogo-
če uradniku škodovati in čeprav se v
to svrhu pokličejo na pomoč mrtvi iz
grobov. Še pokojno županovo soprogo
blatijo in glojejo na kosteh mrtvih. Ze-
lo žalostno, obenem pa ostudno!

— **Iz Zgor. Tuhinja.** Imeli smo ob-
činske volitve, ki so izpadle popolnoma
v smislu S. L. S. No, naša občina je bi-
la itak od početka te stranke njena so-
mišljenica. — Sejmov že nismo imeli
eno leto, ker je bila kuga v našem
okraju. Sedaj je, hvala Bogu, ponehala,
zato se bode vršil prvi sejm dne 20. fe-
bruarja t. l. v Zgor. Tuhinju.

— **Iredentizem.** V Florenci v Italiji
izhaja list za mladino »Il giornale della
Domenica«. Ta list, vezan v letnikih, se
nahaja po vseh bibliotekah avstrijskih
laških srednjih šol. V neki teh števil
čitamo o neki laški istrski pesmi, v ka-
teri se imenuje Avstrijo »straniero«
(ptujca). To pesem označa imenovani
list za patriotično in nadaljuje: »Ta pe-
sem nam zopet dokazuje patriotizem
Istre, ki ima sedaj skupno usodo s Tr-
stom, Trentinom in Dalmacijo in ki te-
žje po boljši bodočnosti (združenju z
Italijo). Benetke, ki so vladale Istro z
železno a bratsko roko, so zapustile o
sebi trajen spomin ne le z levi, ki kra-
sijo pročelja hiš in cerkev, temveč tudi
v narečju in čustvovanju meščanstva.«
In v čem obstoji to čustvovanje? Naš
prestolonaslednik se je na lasine oči
prepričal, da v neodrešenih deželah ni
najti ene laške hiše, kjer bi imeli sliko
naših vladarjev, pač pa laških kraljev
in kraljic, Garibaldijev in drugih ta-
kih rešiteljev.

— **Za družine v Afriki padlih in ra-
njenih laških vojakov** so nabrali do se-
daj tržaški Lahi 137.55 frankov, 1372.32
lir in 52.695.57 kron.

— **Cene ribe.** Iz Trsta: Nisem go-
tov, a dozdeva se mi, da so tržaški la-
ški »zvievoli« naši slovenski »postirvi«.
Sicer nočem iskati pravega izraza tem
ribam, temveč le sporočiti, da je bil v
soboto tržaški ribji trg napolnjen te
okusne ribe — naj se imenuje pa ista
»zvievoli« ali pa »postirvi«. Fakt je, da je
ni bilo menda hiše, kjer bi se ne bili
mastili s to okusno in ta dan izjemo-
ma ceno ribo. Ribiči ob istrski obali so
imeli prav srečen lov, tako da so pro-
dajali v soboto na ribjem trgu te ribe
po 88 vin. kilogram. Danes, v nedeljo,
pa so gotovo še cenejši. — Na tak na-
čin je omogočeno tudi revnejšim slo-
jem nadomestiti draginjo mesa z okus-
no ribo, saj cena ribam je navadno tu-
di v Trstu taka, da si jo smejo privo-
ščiti le imovitejši krogi. Zlasti ob pet-
kih pred velikonočnimi in božičnimi
prazniki so cene rib tako visoke, da
pridejo iste le na mize bogatinov. Ribe,
ki stanejo navadno 1 do 2 K, stanejo
ob božičnem in velikonočnem postu tu-
di do 15 K — pač hrana le za veliko go-
spodo.

— **Vohun Pelka.** V Krakovem od
policije zaprti vohun Pelka je eden iz-
med najprebrisanejših vohunov. Trža-
ška policija je prišla na sled nekemu
Pelka, o katerem sedaj poizveduje, če
je identičen z onim vohunom Pelka, ki
ga je krakovska policija zaprla. Trža-
ški policiji je namreč znano, da je bi-
val za časa aneksijske krize neki Pel-
ka v Trstu, ki se je izdal za nekega
»Ritter von Pelka«. Znano je nadalje
tržaški policiji, da je bival ta »Ritter
von Pelka« meseca avgusta leta 1909 v
Trstu in da je bil v zvezi z neko osebo
v Gruziji v Dalmaciji, od katere je pre-
jemal tudi denar.

— **Stavka mestnih puljskih delav-
cev** se je končala, kakor smo poročali,
s popolnim uspehom. Delavcem so se
zvišale plače za 60 do 80 h na dan. Ra-
zun tega imajo delavci pravico do tri-
do šestdnevnega dopusta vsako leto s
popolno dnevno plačo. V slučaju bo-
lezni doplača mestna občina skozi šest
tednov bolniškemu prispevku toliko,
da doseže isti dnevno plačo. V smrtih
slučajih dobijo vdove onih delavcev,
kateri so imeli že deset let mistne
službe, 100 kron za pogrebne stroške.
To so najvažnejše točke pogojev, pod
katerimi se je začelo zopet redno delo.
Kamoraška večina z dr. Varetonom na
čelu se je delavskim zahtevam le težko
udala, toda ni jej preostajalo drugega.
Raz-socialnodemokratske hiše je vihra-
la v znak zmage nad laško-liberalno
kamoro velika rdeča zastava.

— **Nadvojvodinja Marija Jožefa** se
je v ponedeljek zvečer odpeljala z Bri-
onskega otoka preko Pulja na Dunaj,
odkoder se bo čez nekaj dni zopet vr-
nila.

— **Novi list v Pulju.** Tu bo začel v
kratkem izhajati nov radikalni laški
list »Il Peisier«.

— **Kako so letos praznovali na Gori-
škem Svečnico.** »Gorica« o tem poroča:
»Praznik Svečnice se je na splošno pra-
znoval kakor druga leta. V Gorici se je
sicer delalo v nekaterih delavnicah, a le
dopolodne in malokje tudi popoldne. Tudi
cerkve so bile obiskane kakor navadne
praznike. Zidari so ponekod delali, enak
tudi v nekaterih tovarnah, kakor n. pr. v
Tanerjevi ledenici, v Muličevi fužini se je
delalo. Izvanredno je bilo tudi to, da so
na Ribjem trgu ribiči kričali kakor vsaki
drugi petek, kar sicer bi ne bili, ako bi bil
včeraj od cerkve zapovedan praznik in bi
bilo dovoljeno mesne jedi uživati. Z dežele
nam poročajo, da so ponekod delali kakor
ob navadnih dnevih, ponekod pa so pra-
znovali Svečnico kakor druga leta. — Si-
cer pa se je na polju videlo le malo ljudi,
izvzemši okoličane v bližini Gorice, ki so
pripravljali zelenjavo za trg. Krčme v me-
stu in na deželi niso bile tako obiskane
kakor navadne praznike. Sicer pa je imelo
dijaštvo, uradništvo in vojaštvo prosto ka-
kor druge praznike. Trgovine so bile v
Gorici odprte, a le dopoldne.«

— **Zopet smrtna nesreča na želez-
nici.** Pri Hrepljah je padel železničar
Anton Svarc z voza in kolesa so nesreč-
nežu popolnoma odtrgala nogo pod ko-
lenom. Pri padcu je dobil močan uda-
rec na desno senco, kar je gotovo po-
vzročilo tudi takojšnjo smrt.

— **K podraženju medikamentov.**
Prejeli smo iz merodajnega vira slede-
če pojasnilo glede zvišanja zdravilne
takse, ker so bila v zadnjih dnevih v
nekaterih dnevniki na redu napačna
poročila o eksorbitantnem zvišanju
vseh zdravilnih sredstev. Vsled visokih
nakupnih cen mnogih drog in kemika-
lij na svetovnem trgu in vsled zviša-
nja špirtovnih cen je uvidela vlada po-
trebo, da se pri nekaterih zdravilnih
sredstvih ustavi razmerno višje po-
stavke v zdravilno takso za leto 1912.
V preteklem letu se je pa to žalibog
opustilo, vsled česar so lekarnarji v
letu 1911 dejanski veliko škodo imeli.
Zdravina sredstva pa, katere so cenejša
postala, so se pa tudi letos toliko
cenejša v takso postavila. Posebno po-
vdarjeno pa bodi, da se način preraču-
novanja ni niti najmanj spremenil,
da pa so se dale z ozirom na potrebno
zvišanje posameznih postavk v taksi
za materialije bolniškim blagajnam od
vlade precejšnje kompenzacije v taksi
za delo, tako da o preobremenitvi bol-
niških blagajn niti govora biti ne more.
Pa tudi privažno občinstvo ni vsled no-
ve takse nič bolj obremenjeno kot do-
sedaj, ker se kakor omenjeno na na-
činu preračunovanja ni prav nič spre-
menilo in ker se končno na receptih
predpisani medikamenti vendar v to-
liki meri ne rabijo kot naprimer živež
in jestvine. Višje nakupne cene opravi-
čujejo in silijo sicer trgovca k višjim
prodajnim cenam. Te pravice pa žali-
bog lekarnarji niti nimamo, ker smo
evzani na oblastveno predpisano takso
in zadenejo torej posledice splošne dra-
ginje lekarnarje v mnogo večjem ob-
segu, kakor pa vse druge obrtnike, ki
si prosto nastavljajo cene in si jih ne
puste od nikogar narekovati.

Vodni zakon.

Upravni odsek kranjskega dežel-
nega zbora je danes nadaljeval gene-
ralno debato o vodnem zakonu. Poro-
čevalec dr. Lampe je obdelal vodni za-
kon s stališča deželne uprave in na-
znanil izpreminjavalne zahteve velein-
dustrije, agrarcev, malih obrtnikov
in inženirjev. Poslanec Povše je zahte-
val, da se v vodnem zakonu potrebe
poljedelstva pred vsemi drugimi upo-
števajo. Poslanec Piber graja, da bi se
veleindustriji dala moč razlasiiti male
obrnike ter zahteva, da se v interesu
tajskega prometa in naravne krasote
gotove vodne sile, n. pr. Vintgar, Sa-
vica, Peričnik, zabranijo industrijni
porabi. Poslanec Gale govori iz agrar-
nega stališča zoper razlasiitno pravico
v prid veleindustriji in zahteva večje
varstvo ribarstva. Poslanec trgovske in
obrtnice dr. Novak trdi, da se
visoko precenjuje poljedelstvo in pod-
cenjuje veleindustrijo. Dr. Novak trdi,
da se ima veleindustrija mnogo prito-
žiti zoper vladno predlogo vodnega za-
kona in protestira proti temu, da bi
dežela in občine imele prednost pred
posamezniki. Poslanec Jaklič zavrača
dr. Novaka in pravi, da je razlasiitna
pravica veleindustrije proti malemu
obrniku brutalna; naši mali mlini in
žage imajo velik narodnogospodarski
pomen in ne smemo pustiti, da bi jih
tujci razlasiitli, kajti to je jasno, da bi
po dr. Novakovih nazorih morali do-
pustiti, da tujec domačina razlasiitje.
Na vsak način pa mora mali obrtnik
dobiti odškodnino v sili ali pa v ceni,
ki jo določi deželni odbor. Posl. Višni-
kar trdi, da so sicer mali mlinarji in
žagarji potrebni, vendar pa zagovarja
veleindustrijo. Samo deželnemu odbo-

ru se ne sme priznati razlasična pravica. Prihodnja seja danes popoldne; debata o vodnem zakonu se bo zaključila v četrtek, katere seja se bo udeležil zastopnik poljedelskega ministristva.

KANDIDATI S. L. S. ZA TRGOVSKO IN OBRATNO ZBORNIKO.

Trgovska kategorija.

II. razred.

1. Ivan Lavrič, trgovec in župan v Cerknici.
2. Rajko Marenčič, trgovec v Kranju.
3. Pavel Velkavrh, trgovec z moko v Ljubljani.

III. razred.

1. Franc Zorec, trgovec v Ljubljani.
2. Horvat Urban, knjigar v Novem mestu.
3. Ivan Podlesnik ml., trgovec v Ljubljani.

Obrtna kategorija.

II. razred.

1. Julij Weibl, mizarški mojster v Kamniku.
2. Franc Pust, mestni tesarski mojster v Ljubljani.
3. Anton Čebulj, krojaški mojster na Jesenicah.
4. Jakob Dimnik, gostilničar, mesar in župan, D. M. v Polju.

III. razred.

- Ogrin Ivan, stavbni mojster v Ljubljani.

Ljubljanske novice.

Ij Danes ob 8. uri zvečer javno predavanje dr. Jeršeta v Ljudskem Domu: Stara pravda ali kmetke vojske na Slovenskem.

Ij Krščanska ženska zveza priredi v sredo, 7. t. m., ob sedmih zabavni večer v dvorani »Rokodelskega doma«.

Ij Tekmovalno streljanje alpskih domobranskih polkov v Ljubljani 1912. O tem se nam še piše: Meseca maja t. l. se bode vršilo v Ljubljani tekmovalno streljanje zgoraj omenjenih polkov, katerega se udeležijo častniki in moštvo. Te tekme se udeležijo pet polkov, in sicer trije tirolski, koroški in kranjski. Od teh polkov se udeležijo vsi častniki, od vsakega polka po ena stotinja moštva in strojni oddelki in večje deputacije vseh stotnij označenih polkov. Streljanju, ki bode trajalo 14 dni, bodo prisostvovali godbe vseh omenjenih polkov. Med tem časom se bodo vršili različni koncerti in veselice, izmed katerih bodo, kakor čujemo, dve na korist ljubljanskih ubožcev. Dosedaj so se vršile te tekme na Tirolskem, lansko leto v Celovcu, letos bode sprejela pa Ljubljana tekmece-strelce. Kakor že povedano, bodo pa poleg koncertov razveseljevale občinstvo z budnicami in mirozovi. Promet bode vsekako živahen in slovenska metropola bode z veseljem gledala naše hrabre cesarske strelce. To tekmo pa ne bodo posetili samo omenjeni, marveč tudi najvišji dostojanstveniki od nadvojvod do generalnih majorjev, kar bode za naše mesto nekaj izredno pomembnega in laskavega.

Ij Poroka. Včeraj sta se poročila dr. Ivan Mazek, odvetniški koncipient, in gđc. Rozika Korošec.

Ij Iz pisarne slovenskega gledališča. Danes se igra prvič za parabolante Hermana Bahra izvrstna veseloigra »Koncert«. — V četrtek se poje prvič izven abonementa; za lože ne par, velika lirska opera »Rusalka«, spenil Jaroslav Kvapil, uglasil Anton Dvořak. Gostujeta gospa A. Kramperova in gđcna Marija Peršlova, članica poznanskega mestnega gledališča. — V soboto prvič Henrika Ibse-va veseloigra »Zveza mladine«. — V nedeljo popoldne Weisova opereta »Revizor«, zvečer drugi Dvořakova opera »Rusalka«. — Pripravljajo se Parmova opereta »Caričine amatonke«, Anton Funtka drama »Tekma« in burka »1.000.000«.

Ij Nesreča g. rač. revidenta Rožnika. Včeraj so prepeljali v deželno bolnico c. kr. računskega revidenta g. Morica Rožnika. Dobili so ga nezvestnega v postelji. Navadno je jemal, da je lažje zaspal praške veronala, to pot je pa vzel, kakor so trdili doma, okoli 20 praškov, došla rešilna postaja pa je konstatirala, da je vzel kakih 8 praškov. G. Rožnika so nato z rešilno postajo prepeljali v deželno bolnišnico, kjer so ga oddali v opazovalni oddelek. V bolnici so konstatirali delirij.

Ij Sankališče na Golovcu otvorjeno. G. Fran Anžič je na svojem posestvu na Golovcu naredil sankališče, ki je sedaj dogotovljeno. Sankačem se nudi najlepša prilika, da zadovolje svojim

željam, uživajoč obenem naravne krasote zimske gozdne pokrajine in nepopislno lep in veličasten razgled na Ljubljano in ljubljansko polje, obdano krog in krog z mogočnim, divnim gorskimi vencem. Kaj lepšega je v toliki bližini mesta pač težko najti in se je le čuditi, da je bil Golovec toliko časa nepoznan Ljubljancem. »Odkril« ga je takorekoč še-le g. Anžič, ki je tej svrhi brez pridržka žrtvoval vse svoje sile in gospodarske moči. In kdor se je enkrat spoznal z Golovcem in njegovimi posebnostmi, ta bo Anžiča razumel in se ne bo čudil njegovemu sicer riskantnemu podjetju. Golovec očara. Sankači in drugi ljubitelji narave, privoščite si ta čar: Na Golovec!

Ij Velika predpustnica tobačnega delavstva bo prihodnjo soboto, 10. t. m., v veliki dvorani hotela »Union«. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina je za člane 60 vin., za nečlane pa 1 krono. Kakor vsako leto, pohitite tudi letos vsi prijatelji poštenega delavstva na to predpustnico!

Ij Pozor! Ker je še-le sedaj nastopilo pravo zimsko vreme, opozarjamo tem potom vse hišne gospodarje in oskrbnike na sledeče tozadevne policijske predpise, ki se glase: »Kadarkoli zapade sneg, dolžan je lastnik, oskrbnik, hišnik ali najemnik hiše, stavbišča ali drugih prostorov, hodnik ali pešpot tik posestva nemudoma očistiti snega in če vsled tega polzi ali kadar se napravi poledica, tudi takoj posuti s peskom, pepelom ali kako drugo tako stvarjo. Snaženje in posipanje izvršiti je v širini hodnika ali pešpota. Kadar zapade sneg ponoči ali se napravi poledica, opraviti je snaženje in posipanje vsaj do sedme ure zjutraj. Pri neprestanem sneženju, osnažiti je hodnik ali pešpot večkrat na dan in tako posipati, da ni nevarnosti za pešce. Z dvorišč se ne sme sneg ali led odkladati na cesto, temveč ga je voziti v Ljubljano ali na odkazana odladišča. Sneg, ki sam zdrži ali se pomeče s strehe, morajo hišni posestniki nemudoma ob svojih stroških zvoziti s ceste. Kedar je južno vreme, je hodnik in pešpota po potrebi večkrat na dan očistiti luž in blata. Kdor se ne bo zmenil za ta določila, bo kaznovan po cesarski naredbi z dne 20. aprila 1854, št. 96 dr. zak. z globo 10 do 200 K, odnosno v slučaju neizpolnitosti od 24 ur do 14 dni zapora, vrhu tega bo pa magistrat dal izvršiti dotično opuščenost ali nemarno storjeno delo na stroške dotičnega gospodarja«.

Ij Umrli: Apol. Vrhovec, postrežnica, 74 let. — Karolina Pristov, moka-jeva vdova, 74 let. — Marija Strniša, zasebnica, 66 let. — Ignacij Uli, zasebnik, 60 let.

Ij Zaradi prepovedanega povratka je bil v soboto aretovan slaboglasni Anton Novak, rojen leta 1859 v Tacnu in tja pristojen. Oddali so ga sodišču.

Ij Aretovani tat koles. Meseca avgusta t. l. je bilo lesnemu trgovcu Karolu Tavčarju iz dvorišča na Dunajski cesti ukradeno kolo trdke Puch, vredno 80 K. Vse poizvedbe po storilcu so bile takrat brezuspešne. Malo pred Božičem pa je došlo policiji poročilo iz Jelšane v Istriji, da je bil tam aretovan leta 1884 v Izlakah rojeni in v Kanderšce pristojni kolesni tat Franc Maček, kateri je bil v posesti Tavčarjevega kolesa. Mačka, ki je brez dvoma ukradel še druga kolesa, bodo po predpreiskavi izročili tukajšnjemu c. kr. deželnemu sodišču.

Ij Umrli je na Lanišah pri Grosupljem posestnik in gostilničarica Marija Zupančič.

Ij S plešišča. K tozadevni včerajšnji notici se nam poroča, da je policija naknadno dognala, da Leopold Zajc ni sunil Antona Zganjarja, marveč baš takrat mimodolži 26letni zidar Filip Batagelj, katerega je policija aretovala in izročila sodišču. Zajc je bil pa izpuščen.

KOMPENZACIJA JUŽNIM DEŽELAM ZA KANALSKE ZURADBE NA SEVERU DRŽAVE.

Dunaj, 5. februarja. Prihodnja seja vodnogospodarskega odseka za alpske dežele se bo vršila dne 22. februarja. V seji se bo razpravljalo o vodnogospodarskem kompenzacijskem programu za Dalmacijo, Istro in Gorisko.

Telefonska in brzojavna poročila.

Podržavljenje ljubljanske mesne policije.

Dunaj, 6. februarja. Iz zanesljivega vira se čuje, da vlada predloži te dni deželnemu zboru kranjskemu predlogu, po kateri se podržavi ljubljanska mestna policija.

ZAGREBSKI OBČINSKI SVET SE PODA K PRESTOLONASLEDNIKU FRANCU FERDINANDU.

Zagreb, 6. februarja. Zagrebski listi poročajo, da se bo deputacija zagrebskega občinskega sveta podati k prestolonasledniku Francu Ferdinandu, da ga prosi, ali sme nova honvedska vojašnica v Zagrebu nositi ime »Franc Ferdinandova vojašnica« in da ga obenem povabi, naj bi Zagreb obiskal. — Ban Cuvaj izjavlja, da mu o tej nameri ni ničesar znanega.

OGRSKO - HRVAŠKE ZADEVE.

Dunaj, 6. februarja. Danes zjutraj je dospel semkaj hrvaški ban Cuvaj in konferiral eno uro z ogrskim ministrskim predsednikom Khuenom. V tej konferenci se je sklenilo, da se hrvaški saborski poslanci, ki so člani ogrskega parlamenta, skličejo v Budimpešto. Jutri se vrši pod predsedstvom grofa Pejacevića konferenca hrvaških delegatov v Budimpešti in se konference udeleži tudi ban Cuvaj.

GROF AEHRENTHAL.

Dunaj, 6. februarja. Grof Aehrenthal je prebil danes, oziroma včeraj mirno noč. Sicer pa je njegovo stanje neizpremenjeno.

VELIKI KNEZ ANDREJ VLADIMIROVIČ.

Dunaj, 6. februarja. Cesar bo danes ob tričetrt na 6. uro sprejel velikega kneza Andreja Vladimiroviča v privatni avdienci. Ob šesti uri se vrši na čast gostu dvorni diner, katerega se udeleži tudi prestolonaslednik Franc Ferdinand.

CENTRUM NA BAVARSKEM ZMAGAL.

Monakovo, 6. februarja. Kljub temu, da so liberalci in soc. demokrati sklenili blok proti Centru in so bili vsled tega popolnoma gotovi, da Centrum vržejo in sami nastopijo vladno, je Centrum silni naval zadržal in zopet dosegel večino. Pri volitvah za deželni zbor, ki so se včeraj vršile, je namreč od 163 mandatov dobil Centrum 87, liberalci 35, soc. demokrati 30, bavarska kmetička zveza 4, zveza kmetovalcev 7. — Princ regent je šefu ministrstva, grofu Podewilsu, ki je podal demisijsko člebo kabineta, odgovoril, da še ne stori nobenega sklepa in min. predsednika pooblašča, da posle vodi dalje. Najbržeje bo grof Podewils ostal, liberalna ministra Frauendorfer in dr. Pfaff pa bosta šla, ker sta vsled ponovne zmage Centra onemogočena.

BAVARSKA VLADA ODPSTOPILA.

Monakovo, 6. februarja. Vsled konflikta s centrom je bavarska vlada odstopila. Ravno kar se tudi vrše v znamenju najhujšega boja, v katerem so liberalci združeni s social. demokrati, volitve v bavarski deželni zbor.

»ZLATA GOS« POSLANCA KLOFAČA.

Praga, 6. februarja. Kakor poročajo listi, ni poslanec Klofač prodal svojega hotela »Zlata gos«, pač pa je kupil še drugo polovico palače za milijon kron.

BOLEZEN GROFA COUDENHOVE.

Moran, 6. februarja. Stanje bivšega češkega namestnika grofa Coudenhove je zelo opasno. Ponoči bolnik ni spal in tipi velike bolečine.

ABDUL HAMID.

Solan, 6. februarja. Ekssultan Abdul Hamid nekoliko boljša.

VELIKI KNEZ KONSTANTINOVICH

UMIRA.

Peterburg, 6. februarja. Veliki knez Konstantinovič, predsednik ruske akademije znanosti umira.

ŠEF KIEVSKE TAJNE POLICIJE ZAPRT.

Kiev, 6. februarja. Šefa tukajšnje tajne policije, Kuljatka, ki je bil zapleten v atentat na ministrskega predsednika Stolypina, so zdaj zaprli.

DVORNO GLEDIŠČE V DELTMONNDU GORI.

Deltmonnd, 6. februarja. V začetku prejšnjega stoletja zgrajeno gledališče v Deltmonndu gori. Goreti je začelo na odru med predstavo »Berač iz Syrakusa«. V par trenutkih je bilo gledališče v plamenu. Pogled na goreče gledališče je strašen. Ravnateljstvo je v kritičnem trenutku bilo hladnokrvno ter je s tem rešilo občinstvo.

Razne stvari.

Umor zaradi osmih jajc. Iz Pariza poročajo: V neki vasi pri Cherbourgu je umrl 29. januarja 26letni, že predkaznovani delavec Pierre Polidor 92-letno vdovo Aubrais, ki je sama stanovala v svoji hiši, da je mogel ukrasti 8 jajec, ki jih je na mestu izpil, ko si je umil krvave roke. Ko so ga aretovali,

je hladnokrvno svoje dejanje priznal in tudi, kaj ga je napotilo k umoru.

Odstavljen župan. Župana v Iloku, Ignatija Sukića, je okrajni načelnik suspendiral; vzrok najbrže zadnje volitve.

Obsojen špijon. Lipsko, 3. februarja. Tukaj je bil danes angleški častnik Steward obsojen na 32 let trdnjavske ječe. Po končani obravnavi je dejal obtoženec v sodni dvorani z močnim glasom v angleškem jeziku: »Jaz sem nedolžen in hočem, da zve to vsak Anglež.«

Žrtev roko-borbe. V mestu Lodzu na Ruskem se vrše te dni mednarodne roko-borbe. Rokoborec Stanislaw Cyganiewicz je plačal to umetnost z življenjem. Njegov tovariš ga je vrgel včeraj tako na tla, da je bil na mestu mrtev.

Srbsko meso v Zagrebu. Meseca januarja je došlo v Zagreb 35.538 kg srbskega mesa, ki ga razpečava mestna občina v svojih dveh mesnicah po jako primernih cenah. Leta 1911. je občina na drobno razprodala 379.191 kg govejega mesa iz Srbije.

— Poroka Tosellijeve. Londonski listi poročajo, da se bo gospa Toselli te dni poročila z nekim laškim častnikom.

Avtomobilne fijakarje dobe v Zagrebu; doslej so zaprosene tri koncesije za skupaj 15 voz. Mestna obrtna oblast je že izdala tarif za avtotaksameter.

Darovi.

(Podpornemu društvu za slovenske visokošolce na Dunaju) so v času od 7. januarja do 1. februarja 1912 darovali: po 20 K: Profesorji gimnazije v Kranju in dr. Dragotin Treo, odvetnik v Gorici; po 10 K: Dr. J. Jelenc na Dunaju, županstvo industr. kraja Ajdovščina, Martin Ogorevc v Konjicah Ivan, Vrhovnik, trnovski župnik v Ljubljani, Ivan Šepić v Konjicah in Franc Kušar v Mengešu; 8 K: M. Mladič na Dunaju; po 6 K: Dr. Silvin Hrašovec, c. kr. okr. sodnik v Rudolfovcu in Dr. Albin Poznik, c. kr. notar ravnotam; po 5 K: Franc Peterlin c. kr. sodn. svetnik v Kranjski gori, Ivan Gričar v Ljubljani, Dr. Jakob Sket, c. kr. vladni svetnik v Celovcu, Ivan Vončina, magistratni ravnatelj v Ljubljani, Milan Znidaršič v Matenji vasi (Prestranek), Dr. Anton Medved, profesor v Mariboru, Dr. Kreft, zdravnik pri Sv. Juriju na Šč., Matko Prelovski, inženir v Ljubljani in Ivan Zupan, župnik v Hrenovinah pri Hrašah; 4 K: Štefan Sušec, c. kr. fin. komisar na Dunaju; po 2 K: Martin Meško, župnik pri Kapeli, Jakobina Dr. Zitkova v Novem mestu, Anton Jakončič, posestnik v Gorici in Jožef Kržišnik, gim. prof. v Št. Vidu nad Ljubljano. — Skupaj: 177 K. Društveni odbor se toplo zahvaljuje vsem plemenitim darovalcem in opozarja, da je tekoče šolsko leto razdelil med diake že 2815 K, prejel pa na podporah le 2626 K 06 h. Dotakniti se je moral, da ne odbije prepotrebnihs prosilcev, razpoložnine iz preteklega leta, ki pa bo tudi kmalu pošla. Prosimo torej nadaljnjih podpor. Darove sprejemu: Dr. Stanko Lapajne, dvorni in sodni odvetnik na Dunaju 1, Bräunerstrasse 10, društveni blagajnik.

PROTIALKOHOLNI VESTNIK.

Protialkoholni tečaj v Šmarci bo v sredo, dne 7. februarja v društvenem domu. Začetek ob deveti uri zjutraj. Predavanja. Dopoldne: 1. Alkohol in gospodarstvo. 2. Alkohol in gospodinjstvo. 3. Alkohol in zdravje. Opoldne kosilo v gospodinjstvi šoli. Popoldne ob pol 2.: 1. Treznostno gibanje po svetu. 2. Alkohol in naše narodno življenje. 3. Nazorni nauk (razkazovanje in razlaganje protialkoholnih slik).

Društvene veselja.

Ij Nova Vincencijeva konferenca. Ustanovila se je pretečeno nedeljo Vincencijeva konferenca za Spodnjo Šiško. Za društvenega patrona si je izbrala sv. Frančiška Asiškega; predseduje ji g. Anton Kadunc, posestnik.

Ij Slov. gospodarsko in izobraževalno društvo za Krakovo in Trnovo priredi predavanje v četrtek, dne 8. t. m. ob 8. uro zvečer v društvenih prostorih, Konjušna ulica številka 4 (pri Repniku). Vabila se ne bodo razpošiljala. K obilni udeležbi vabi odbor.

Ij Slov. katol. delavsko društvo v Ljubljani ima v nedeljo, dne 11. februarja t. l., dopoldne ob 10. uri v »Ljudskem domu« javen shod. Dolžnost vsakega krščanskosocialnega delavca je, da se shoda udeleži.

Ij Zabavni večer Katoliškega društva za delavke na preteklo nedeljo, je bil glede sporeda eden izmed najbolj posrečenih, kar jih je društvo urredi-

Io. Clovek gre vesel k vsaki društveni prireditvi, ker je vsaka prireditev vse-skozi dostojna, pa tudi umetniško nad navadnim diletantskim nivojem stoje-ča. Tak je bil tudi zadnji zabavni ve-čer. Tamburašnje so nam prav sigur- no zaigrale »Pomladni sen« in znano koračnico iz »Prodane neveste«, dočim se je pri znani pesmi »Zadnja roža« iz opere »Marta« pokazalo, da je tambu-rica za mehke lirčne pesmi pretrd in-strument in da je treba izvanredno spretno roke, ako hočeš iz tamburice izzvati mehke tone lirčne pesmi. Pev-ski zbor je zapel tri pevske točke. Prva pesem, »Na Sveti večer«, besedilo Si-mon Gregorčiča, je delo g. S. Premrla, ki jo je za ta večer uglasbil. Skladba je prav slikovita in karakteristična in-terpretacija mladega sanjavega dekle-ta, ki gre na Sveti večer gledat v gorski studenec in brat svojo osodo; v drugem delu nam pa slika skladatelj strah, razdvojenost in grenkobo pesni-ka, ki se plaho prasuje o bodočnosti svojega naroda. Zbor je dobro zadel ton pesmi in izrazil tolačil posamez-ne dele skladbe, le proti koncu, ki iz-raža na prav dramatičen način v tež-kih disonancah dvom in strah pesnika, ni prišla pesem do pravega učinka. Prav ljubko in precizno sopa zapele pevke devet narodnih pesmi iz zadnje zbirke A. Mihelčiča. Pesmi so prepro-ste, lahke narave, pa s svojo svežostjo in priprostostjo prav prijetno zvene. Ostali del sporeda je bil posvečen ve-selemu predpustnemu času. Ponovila se je šaljiva »Obadova ženitev«, ki je prav kakor nalašč ustvarjena, da na-pravi v človeku predpustno razpolože-nje in pevke-igralke so vprizorile dve šaljivi spreveigri: »Čarobni mlin« in »Navihana hišna«. G. F. Ferjančič je prvo uglasbil v prav prijetnem lahkem in melodijoznem operetnem žanru; čisti, prijetno zveneči glasovi, simpa-tična zunanost pevk, melodijoznost pesmi in šegava intepretacija besedi-la, vse nam je ugajalo. Gdč. Klepec, Ovičaj, Hlepce, Šustaršič, Gergorič, Jezeršek in Bergant, so spretno rešile svoje vloge, le tu in tam je bilo pri ne-katerih premalo živahnosti v igranju in preitihega akcentuiranja v glasu. »Oh ta Polona«, burka v dveh dejanjih, je precej prazna in suha igra, vendar so naredile društvene igralke iz nje več, kakor smo sploh mislili, da se da iz nje napraviti.

Ij Občni zbor šentpeterskega pro-svetnega društva. V nedeljo, 28. janu-erja t. l., se je vršil ob veliki udeležbi članov IV. redni občni zbor šentpeter-skega prosvetnega društva, ki je poka-zal lep napredek v društvenem življe-nju šentpeterske fare. Občni zbor je ta-koj v začetku dal duška svojemu vese-lju, da je bil ustanovitelj društva gosp. Janko Petrič imenovan župnikom pri sv. Petru. Ob velikem navdušenju je bil izvoljen za častnega člana zaradi njegovih neprecenljivih zaslug za pro-cvit Š. P. D.; stal je ob zibelki društva, posvetil vse svoje moči razvoju dru-štvenega življenja. V spomin hvaležno-sti, neusahljive ljubezni mu je poklo-nilo društvo krasno diplomu, ki gosp. župniku lahko priča o velikem ugledu med farani. Nato je g. dr. Lovro Po-gačnik orisal v prepričevalnih besedah pomen naše katoliške organizacije, ki je dete razmer. Po tem pozdravnem go-voru se je prešlo na dnevni red. Iz bla-gajnikovega poročila vidimo, da je imelo društvo v preteklem letu dohod-kov 3308 K 10 h, stroškov 2084 K 70 h, ostane v blagajni 1223 K 40 h, kar go-vo-ri o dobrem finančnem položaju društva, posebno če pomislimo, da si je društvo nabavilo zastavo, ki je stala okrog 1400 K. Te številke govore jasno o požrtvovalnosti članov, ki so vsak po svoji moči pripomogli do tega finan-ci-elnega uspeha. Poročilo tajnikovo nam je odkrilo pravo sliko o notranjem in zunanem delovanju društva. Društve-ni odbor je imel 24 sej, v katerih je sklepal o važnejših društvenih zade-vah. Delo v preteklem letu je bilo te-žavno in obširno. Ustanovil se je telo-vaadni odsek Orel, ki je v najlepšem razvoju; osnoval se je ženski odsek, če-gar članice so veliko pripomogle do uspeha, ki ga je društvo doseglo v pre-teklem letu, obnovil se je tamburaški zbor, poživil pevski zbor. Povsod naj-lepši razvoj! Glede predavanj se ni mo-glo ničesar ukreniti, ker ni bilo pri-mernih prostorov; v tem oziru se je obrnilo na boljše; društvo je dobilo več-jo sobo za redna predavanja. Društvo je imelo 318 članov, ženskih 170, mo-ških 148; na novo jih je pristopilo 116 članov, število, ki ga ne doseže vsako lokalno društvo. Društvo je priredilo dve vrtni veselici, ki sta v vsakem ozi-ru dobro uspeli; dramatični odsek je priredil dve predstavi in Miklavžev ve-čer, kjer so bili obdarovani otroci čla-nov. Poročilo tajnikovo se je vzelo z zadovoljstvom na znanje. Iz poročila

knjižničarke posnamemo, da je bila društvena knjižnica še precej dobro obiskana; storil se je že sklep, da se ustanovi ljudska čitalnica, ki bo nu-dila članom priliko do čitanja v dru-štvenih prostorih. Po poročilih sprego-vori iskreno pozdravljen g. Janko Pe-trič, ki obljubi še nadaljnjo pomoč in bodri k složenemu delovanju v prospeh društva in razširjenju katoliške misli v šentpeterski fari. Gospod župnik je videl lahko, da ima za seboj četo, ki ga ne bo zapustila v težavnem njego-vem poslu na njegovem odgovornem mestu. Nato se preide k volitvi novega odbora, ki se sledeče konstituira: pred-sednik dr. Lovro Pogačnik, podpred-sednik Karel Majce, tajnik Josip Pirc, blagajnik prof. Karel Dermastija, go-spodar Sajovic Ivan, drugi odborniki: Petrič Janko, Jeglič Janko, Srebot Iv., Vrančič Rudolf, Gajšek Janko. V žen-ski odsek se izvolijo na predlog gospe Čerčičeve sledeče gospe oziroma gdč.: Tomažič Elza, Sajovic Marija, Jenko Josipina, Gajšek Marija, Cerar Marija, Stral Lina, Kovač Milka, Majce Ivan-ka, Pukelstein Hani, Cilka Sadar. — Novi predsednik g. dr. Lovro Pogačnik se zahvali na izredni časti in želi skup-nega dela tudi v petem društvenem le-tu. Zahvali se odstopivšemu predse-dniku g. Gajšku, ki je skozi štiri leta vodil izborni Š. P. D. — Društvu mo-remo le čestitati na uspehih pretekelega leta, gojimo iskreno željo, da društvo tudi v bodoče napreduje in se razcvita. Ij Občni zbor »Prometne zveze« v Ljubljani. V soboto se je vršil občni zbor tukajšnje skupine »Prometne zve-ze«, katerega so se udeležili tudi želez-ničarji iz Postojne, Rakeka in Planine. Centralo je zastopal zapisnikar g. A. Holler. Društvo v Ljubljani šteje 155 članov. Vsako prvo soboto v mesecu so se priredili sestanki, na katerih so go-ovorili gg. poslanci dr. Krek, prof. Jarc, Gostinčar in gg. dr. Dolšak, prof. Der-mastija, dr. Adlešič in dr. Božič. Vsem imenovanim se je izrekla topla zahva-la. Iz računskega zaključka posname-mo, da je imela »Prometna zveza« 2958 kron 20 vin. dohodkov in 2933 K 19 h stroškov. Društveno premoženje znaša 42 K 1 h. Pri volitvah se je izvolil sle-deči odbor: predsednik Koleč, njegov namestnik Ošaben, tajnik Trtnek, na-mestnik Lebar, odborniki Kosmač, Vi-denič, Sattler Knipic, Ločnikar in To-mažič, preglednik računov je Skender, namestnik Kahne, blagajničar Novak, namestnik Voje, trije namestniki so Vizjak, Pipp in Sluga. Nato je govoril zastopnik centralne Holler. Nato se je občni zbor zaključil. Natančnejše po-ročilo priobči »Naša Moč«.

Velik sneg.

— Trst v snegu. Včeraj zjutraj je mesto nudilo nenavaden prizor. 1 me-ter visoka snežna odeja je pokrivala vse. Južno mesto je dobilo lice severne-ga mesta z vso krasoto zimske pokra-jine. Zato je včerajšnji dan izgledal ka-kor kak praznik. A Trst je mesto pro-meta, trgovine. In ta je mnogo trpela vsled nenavadno hudega meteža. Jav-na dela so počivala, svobodna luka je bila prazna, na ladjedelnih vse mrt-vo. V šolah je večinoma odpadel pouk — radi pomanjkanja »občinstva«. Ja-ko občutno za občinstvo je bilo, da ni mogel voziti električni tramvaj; še-le proti večeru so od ulice Margerita do Borznega trga pričeli vozovi voziti. Ki-danje in čiščenje snega je dokazalo, da je Trst za zimo popolnoma nepripravljen. Do dveh popoldne sta dva moža razsipala po mestu sol v svrhu da bi se tajal sneg. To je bilo vse. Še-le opoldne je magistrat najel par stotin ljudi, ki so pričeli kidači sneg posredni ulic, do-čim so na trotoarjih morali gospodarji opravljati to delo sami. Zjutraj so bile do devete ure skoraj vse trgovine za-prte in nekatere še do desete ure. Veli-ko veselje je imela mladina. Kepanje, drsanje, na poševnih ulicah sankanje, kakor na Bledu. Vlaki so imeli velike zamude, ker so veliki zameti v alpskih pokrajinah, po Krasu in v Zg. Italiji. Služba na zdravniški postaji je bila podvojena. Priglasilo se je kakih 120 oseb, ki so padle na ledu vsled burje in si zlomile kako kost.

— Sneg v Gorici. Gorica, 5. febr. Današnji dan je bilo po Gorici živahno. Staro in mlado, gosposko in preprosto je hitelo na ulico, kjer so frčale kepe po zraku, da je bilo veselje. Vsled tega je bilo seveda pobitih po Gorici nešteto šip. Pa kaj to de? Takega užitka Go-ričani niso imeli že nad dvajset let! Po ulicah je bilo videti par sani, katerih nekateri Goričani še v svojem življenju niso videli. B. Tosi iz Rubij je kočijažil lepe male sani, dva konja vprežena drug za drugim, za njim pa je drla četa lepih psov. — Vipavski vlak zjutraj ni mogel iz Ajdovščine v Gorico vsled za-metov. Vendar pa v okolici snega ni

bilo toliko kot v Gorici. Tramvaj je za-čel voziti šele popoldne. — Pred ljud-skim vrtom se je zbralo nad 100 dija-kov, ki so bombardirali hiše in mimo-idoče ljudi, posebno gospodične, celo profesorji niso bili varni pred naskoki svojih gojencev. Priti je morala policijska straža, ki je razgnala bojujočo se četo.

— Iz Vipavskega. Vsa dolina je za-snežena in v zametih; poštni promet je ustavljen.

— Snežena miserija v Gradcu. Po celi Štajerski je zapadel velik sneg. V Gradcu leži sneg na ulicah po pol me-tra visoko. Vzlic temu pa župan ne da očistiti ulic in se izgovarja, da vsled obstrukcije socialnih demokratov v mestnem občinskem svetu nima občins-ka blagajna sredstev v ta namen. V nekaterih ulicah je promet popolnoma ustavljen.

KNJIGOTRŠTVO.

Družba sv. Mohorja v Celovcu nam piše: Od raznih strani prihajajo vprašanja radi »Cerkvenega molitvenika«, kateri se je naznanil za leto 1912. Ker ta molitvenik ni v vseh slovenskih ško-ljajah enoten, se je povdarjalo, da bi mogle nastati zopet težave. Družbini odbor je vsled tega sklenil izdajo tega molitvenika oddati in letos dati udom molitvenik »Evangeljska za-kladnica«, nedeljski evangeliji s krat-ko razlago evangeljskega besedila. Knjižica je namenjena ljudski šoli in bo posebno pripravna za ljudi, ki ob nedeljah ne morejo k sveti maši.

Stanovanje

z 1 ali 2 sobama se išče za majev termin. Naslove sprejema uprava. 400 3

Meteorologično poročilo.

Višina n. moriem 306,2 m, sred. zračni tlak 736,0 mm

Dat.	Čas opa-zovanja	Stanje buro-metra v mm	Tempe-ratura po Celziju	Velorvi	Nebo	Padavina v 24 urah v mm
5	9 zveč.	729,4	-4,8	sl. svzh.	oblačno	
6	7 zjutr.	729,9	-1,5	sl. jvzh.	dež	11,4
	2 pop.	730,7	2,2	sr. svzh.	oblačno	
Srednja včerajsnja temp. -6,2. norm. -12,0.						

Съ глѣбокимъ прискорбѣмъ извѣщаемъ о кончинѣ нашего глѣбокоуважаемаго осно-вателя, предсѣдателя и преподавателя, незабвеннаго

ЛЮДЕВИТА МИХАЙЛОВИЧА ДР. ЕНКО,

доктора медицины,

последовавшей 5. февраля с. г.

Вынось тѣла изъ квартиры (Юрчиный трѣз.) послѣдуетъ въ среду 7. с. м. въ 1/2 4 для погребенія на кладбищѣ Св. Крѣста.

Лѣблина, 6. февраля г.

Комитетъ Русскаго кружка.

361

362

med. dr. Ludovika Jenko
zdravnika

ki je danes, ob pol 12. uri dopoldne po kratki mučni bolezn, pre-viden s sv. zakramenti za umirajoče izdihnil svojo blago dušo.

Zemski ostanki preblagega rajnika se bodo v sredo, dne 7. t. m. ob pol 4. uri popoldne v hiši žalosti Jurčičev trg št. 3. slovesno blagoslovili in nato prepeljali na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. zadušne maše se bodo brale v raznih cerkvah.

Nepozabnega pokojnika priporočamo v blag spomin in po-božno molitev.

Ljubljana, dne 5. februarja 1912.

Terezina Jenko soproga. — Méd. dr. Ludovik Jenko zdravnik, Miljutin Jenko, montan. inžen. sinova. — Dr. Eleonora Groyer - Jenko, zdrav-nica, Dr. Anica Jenko hčeri. — Dr. Miroslav Groyer, zdravnik, zet. — Gizela Jenko, roj. Rath, sneha. — Jolanda in Ludovik vnuka.

L. slov. pogrebni zavod Jos. Turk.

Naše ženstvo ne moremo z no-benim darilom bolj razveseliti, kakor z novo knjigo S. M. Felicite Kalinšek »Slovenska kuharica«.

363

†

Globoko užaljenega srca nazna-njamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naša iskreno ljubljena, nepozabna soproga lu mati, gospa

Ana Saller

danes zjutraj dne 6. februarja 1912 v 69. letu starosti previdena s svetimi zakramenti, mirno v Gospodu za-spala.

Pogreb predrage nepozabne so-proge bode dne 7. februarja 1912 ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Sv. Petra cesta št. 22. na pokopališče pri Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v raznih cerkvah.

Blago rajniko priporočamo vsem v pobožno molitev in blag spomin.

V Ljubljani, 6. februarja 1912.

Žalujoči ostali.

358 3

Hlev

s pripadajočimi pritliklinami se odda v najem. Yeč se polzve pri gospodu L. Lassniku v Wolfovi ulici.

Lepo stanovanje

v I. nadstropju z dvema sobama se odda za majev termin. Zaloška cesta 21 trgovina A. SUŠNIK. 360

Hiša v Zg. Šiški št. 47

se prodaja iz proste roke, 359

Cena samo K 1000.—.

Nekoliko nasvetov in navodil dedičem v Ameriki umrlih članov K. S. K. Jednote.

Pogosto se čujejo v naši domovini pritožbe zoper baje nenatančno izplačevanje posmrtnih podpor za člane K. S. K. J., ki so tu v Združenih državah umrli ter zapustili dediče v stari domovini. Navadno so take pritožbe popolnoma neopravičene. Mislim, da se iste krivice godi tudi drugim podpornim Jednotam; vendar pa omenjamo tu le K. S. K. J.

Ker je ravno v mesecu januarju t. l. nastopil nov odbor K. S. K. J., ne bode ravno napačno, da damo nekoliko nasvetov, po katerih naj bi se dediči, živeči v stari domovini, v vsakem slučaju ravnali, ako jim je kak sorodnik, član K. S. K. J. umrl v Ameriki.

Predvsem je treba potrpljenja, kajti glavni odbor, obveščen o smrti člana K. S. K. J., mora pozitivno znati, komu in zakaj naj izplača gotovo svoto, kajti zavarovalno polo ima vsak član v roki. Ako že tu omenimo, da se zadeva včasih precej vleče, je temu kriva daljava kraja, kjer člani prebivajo, mnogokrat so krive druge okoliščine, n. pr. pogrebniški, zdravniški, ki ne podpišejo mrtvaških listov. Te izdaja le glavni urad posameznim društvom, a se sme v slučaju smrti kateregakoli člana ozirati le na postavno izpolnjene liste. To pa ne gre tako hitro, kakor bi si človek mislil, posebno ne po bolj samotnih, zapuščenih krajih, ki so malo da ne vsi premogovni kraji. Pomisliti treba, da je glavni odbor odgovoren vsem članom in članicam cele Jednote za svoje delovanje. Zato je vsak glavni uradnik za svoje poslovanje pod precejšnjim poročstvom, n. pr. glavni blagajnik ima poročstvo za 100.000 (stotisoč) dolarjev. Tedaj ne more kar tje v en dan izplačati denarja ali posmrtnine. Oglašajo se pogostoma neopravičeni dediči, da celo dediči članov, ki niso še umrli. Zato mora glavni odbor silno previdno ravnati.

Ni pa glavni odbor odgovoren le članom K. S. K. Jednote, ampak je tudi državna oblast za njim. K. S. K. Jednota posluje po načinu zavarovalnih društev ter je zato pod kontrolo državnih zavarovalnih uradnikov. Tedaj ne gre tako hitro in gladko, kakor dediči rabijo hitro denar.

Prva stvar, ki si naj jo vsi dediči, živeči v stari domovini, zapomnijo, je: K. S. K. Jednota je poštna organizacija, zato je vedno in vselej do tega trenutka vsako svoto do zadnjega vinarja izplačala, in tudi bode vedno izplačala, kakor hitro so vse za to potrebne listine v njenih rokah. Ako tečem dolžnih svot, gotovo to ni njena čem dolžnih svot, gotovo to ni njena krivda, pač pa je krivda na strani članov samih, ali pa dedičev, ki ali ne vedo, kam se obrniti, ali pa ne dološijo vseh potrebnih listin kot dokaze, da so res pravi, postavni dediči umrlega člana K. S. K. Jednote.

Dediči naj tudi pomislijo, da K. S. K. J. posluje v Združenih državah ameriških, ne pa n. pr. v Avstriji. Zato se mora ravnati po tukajšnjih državnih postavah. Zavarovalni državni uradniki natanko pazijo na vse Jednotino poslovanje, posebno pa pri izplačevanju posmrtnih podpor. V tem oziru o kaki goljufiji govoriti, kar se čisto dogaja, niti misliti ni treba, ker je nemogoča, in se ves čas poslovanja naše Jednote ni še dogodila.

Zalibog da prav mnogi dediči raje poslušajo ljudi, katerim je poslovanje vsake Jednote sploh popolnoma neznan, še manj pa ameriške postavbe; radi bi tudi oni »zaslužili« par dolarčkov.

Naš prijazen nasvet bi bil tukaj, da bi ne škodovalo, ako bi si vsak župni urad v domovini, od koder se izseljujejo rojaki v Ameriko, nabavil en iztis pravil naše K. S. K. Jednote. V pravih najdejo natančne naslove različnih uradnikov glavnega odbora. Za dediče je potreben le naslov »zaupnika« K. S. K. J., oziroma glavnega tajnika. Tedaj dediči, ki misli, da ste, ali kadar bodele opravičeni do kake zapuščine, kakor hitro čujete o smrti svojega sorodnika, očeta, mater itd., ki sta bila člana K. S. K. Jednote, oglašite se pisemnim putem pri »zaupniku« K. S. K. Jednote, ta vam da vsa potrebna navodila.

Naša misel je tudi, da je državna oblast dolžna malo bolj skrbeti za dediče izseljencev, ki tu ponesrečijo ali sploh umro, da jim da prava navodila. Potom konzulov gre vse tako sila počasi! Koliko nepotrebnih stroškov bi se na ta način dedičem prihranilo! Kaj pa, ko bi se v tem oziru nekoliko pobrigala družba sv. Rafaela za Kranjsko, da dobijo posamezne postaje njene, ali pa župni uradi pravila K. S. K. J.?

Dediči, prva pot vam bode, pot do zaupnika K. S. K. Jednote. Ne hodite pa takoj k advokatom, ako se vam ne izplača tako hitro posmrtna podpora vašega sorodnika, kakor vi želite. Vaš advokat je ravno »zaupnik« K. S. K. J., on ima vso zadevo v roki ter bode tudi vse pravočasno rešil, kakor hitro ima v roki vse potrebno.

Kako bi tedaj prišla v takih slučajih prav pravila K. S. K. Jednote, ko bi bila pri roki! S tem bi se velikokrat prihranili stroški, pota, a trdi mnogo, zelo mnogo dela glav. uradnikom K. S. K. J.

Vedeti morate pa tudi, in to posebno poudarjamo, da posluje K. S. K. Jednota v državi Illinois, v mestu Joliet; tedaj se mora ravnati po postavah te države in nobene druge. Postava, tu odločilna pa je, da se splošno nikomur drugemu ne sme izplačati posmrtnih podpor, ako ne le onim osebam, ki so omenjene v zavarovalni polici umrlega člana ali članice. O tem malo obširneje pozneje.

Omenimo končno le še slučaj, da se kaj lahko dogodi, da glavni urad ne more prav rešiti kake posmrtninske zadeve zaradi krivde ali umrlih članov samih itd., ne pa svoje. V tem slučaju čaka prihodnjega glavnega zborovanja, ki mora zadevo rešiti. Sicer pa, ko bi vsi še živi člani ter tudi dediči spolnovali Jednotina pravila, dediči pa se še posebej ravnali po navodilih za to postavljenih glav. uradnikov, bi nikdar ne bilo dedičem treba »tako težko« čakati posmrtnih podpor.

V prihodnjem članku hočem podati nekoliko točk pravil K. S. K. J., ki so potrebne dedičem umrlih članov naše Jednote.

KNJIGOTRŽTVO.

* **Krajnim šolskim svetom na znanje.** Kat. Bukvarna razpolaga s precejšnjim številom zbirk »Stara Kranjska« z besedilom. (Slikal K. Grefe). Te slike so izvršten pripomoček za poznavanje domovja in domače dežele, ker nam predstavljajo kulturne slike davne prelošlosti.

V zalogi ima tudi krasno sliko »Avstrijski junaki« (Vaterländische Helden). Zivljenjepisi teh slavni mož nam pojasnjujejo najvažnejše prigodbe iz avstrijske zgodovine ter pospešujejo in utrjujejo v mladini domoljubje.

* **»Orel«.** Koračnica za klavir op. 41 zložil Anton Jakl, besede spisal Fran Kristan, deželni nadoficial v Ljubljani. Cena 1 K. Orel do sedaj še ni imel svoje koračnice. G. Jaklu se je posrečilo zložiti prav primerno melodijozno koračnico, ki se bo gotovo pri naših telovadnih društvih kmalu vpeljala in udomačila. Posebno lep je trio, v katerem je v treh kiticah podložen pomenljiv Kristanov tekst, ki se lahko tudi enoglasno korakoma poje. Skladba je pa obenem tudi prirejena za orkester in pihala in se instrumentalni glasovi dobe pri skladatelju A. Jaklu, Strossmayerjeve ulice št. 1, klavirski posnetek pa v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

* **Slava nebeške kraljice.** Dvajset Marijinih pesmi za mešani zbor in orgle op. 72 zložil Franc Gerbič, ravnatelj »Glasbene Matice«. Založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani. Cena partituri 3 K, posameznim glasovom 60 h. — Naš odlični in prezaslужni skladatelj profesor Gerbič, odkar je prenehal izdajati pred mnogo leti izhajajočo »Liro Sijonsko«, ni več tako pogosto izdajal cerkvenih napevov, dasiravno je bil nad deset let regenschori pri sv. Jakobu v Ljubljani. Zlagal je bolj posvetne pesmi. S to zbirko Marijinih pesmi, katero je poklonil bivšemu in prezaslužnemu predsedniku Cecilijinega društva, sedanjemu tržaškemu škofu

dr. Andreju Karlinu, se je po zopet po dolgem molku pojavil na cerkveno-glasbenem polju in podal našim cerkvenim zborom novo bogato gradivo za čiščenje preblazene Device, namreč 20 Marijinih pesmi. Besedilo istih je večinoma znano in je od naših starejših domačih pesnikov: Volčič, Jeran, Hincinger itd. Pesmi so jako lepe, vse so zelo melodijozne, več jih je naravnost krasnih. Vidi se, da jih je imel v roki mojster, kakršen je Gerbič. Cerkevni zbori jih bodo z veseljem gojili in proizvajali pri raznih prilikah Marijinega čiščenja. Naši cerkveni zborovodji pa si jih bodo tem rajši nabavali in marljivo gojili ne le zato, ker so te pesmi poklonjene visokemu dostojanstveniku, ki je bil mnogim organizmom vnet učitelj, temveč tudi zato, ker jih je zložil ravnatelj Gerbič, kateri ima za razvoj slovenske pesni največ zaslug. — Dobivajo in naročajo se v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

* **Za naše ljudske odre na deželi.** Ravnokar sta izšla dva nova zvezka »Zbirke ljudskih iger« 18. in 19. snopi, ki obsegata lepo zbirko iger, med katerimi se v prvi vrsti odlikujeta dve izvorni igri za ženske vloge, in sicer: »Junaske Blejke« in dr. L. Lenardova drama »Dekla božja«. Poleg teh dveh obsega knjižica tudi štiri igre za moške vloge, in sicer: »Pijavka«, »Skriven zaklad«, »Rešitelj« in »Kmet in avtomat«. O teh igrah bomo v kratkem obširneje izpregovorili. Istodobno opozarjamo vnovič tudi na 17. zvezek te zbirke, ki obsega znano igro za moške vloge: »Dimež, strah kranjske dežele« in dve igri za ženske vloge: »Oh ta Polona« in »Prisiljen stan je zaničevan«. Knjižice je založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani.

: Naročajte „Slovenca“ :

Parni stroj, žaga na več klinov in cirkularna žaga

se takoj proda. Kije, pove uprava pod št. 335.

Svet in pomoč
za tiste, ki trpijo
na lažnem prebavljanju vroče vrste, nerednih, tvoril kislin, zaprtje, bolečin v želodcu in s tem v zvezi stoj. čla slabosti.

Brady-jeve želodčne kapljice 3378
prej Marijacejske kapljice imenovane. Varujte se enako glasečih se ponaredit in popačb in parite na stransko varštevno znamko s podpisom C. Brady. — Dobiva se v vseh lekarnah. Pošiljate v provinca na lekarnjo C. Brady, Dunaj, Fleischmarkt 2. 492. 5 steklenic za K 6/80, 2 in dvojne steklenice za K 6/80 franko.

Proda se iz proste roke radi boleznijo po zelo nizki ceni 309

pritlična hiša

tik župne cerkve v Ljubljani z velikim vrtom za zelenjavo. — Naslov pove uprava lista.

Naznanilo in priporočilo.

Uljudno naznanjam, da sem prevzela dne 6. februarja t. l.

restavrator Nar. doma v Ljubljani

in kavarno »Narodne čitalnice«.

Skrbela bodem za najboljšo postrežbo s pristnimi vini, svežim pivom, brezalkoholnimi pijačami in dobro kuhinjo po zmernih cenah. V restavratoriji bode vpeljana tudi kavarniška postrežba. Veliki gostilniški prostori so jako primerni za veselice, zborovanja in seje. Na razpolago je krasno kegljišče in velika arena. — Sprejemajo se naročniki na kosilo in večerjo. Vpeljani bodo vsak dan zajtrki od 20 h dalje. Toči se tudi čez ulico. Za prijazen obisk v svojem novem podjetju se vlijudno priporoča in zahvaljuje svojim dosedanjim cenjenim gostom

Marija Dražilova, gostilničarka.

Elegantne in trpežne so prave 250

PALMA

pete iz kavčuka za čevlje.

Železnato Kina vino

lekarja Piccolija v Ljubljani, Dunajska cesta

c. in kr. dvornega založnika, papeževga dvornega založnika,

vsebuje potrebno množino železa, v nasprotju z drugimi železnatimi Kina vini, katera vsebujejo samo toliko železa kot navadna namizna vina in vsled tega nimajo nikake zdravilne vrednosti. To dokazuje več kemičnih analiz kakor tudi ona, ki se je izvršila na zahtevo c. kr. ministrstva za notranje zadeve v Gradcu leta 1910.

Železnato vino lekarja Piccolija ojači slabokrvne, nerazvite, vsled bolezni oslabele osebe, blede, drobne in slabotne otroke.

1/2 literska steklenica K 2—, 3 steklenice K 6/80, poštnina in poštni zavoji franco.

Prodajalna

se daje v najem takoj v Idriji zaradi smrti znane trgovke gospe Antonije Makuc. Na razpolago so vsi spodnji prostori hiše štev. 435; če najemnik želi, pogodi se lahko tudi za stanovanje. Prodajalna je vedno dobro uspevala, ker je na najlepšem kraju sredi mesta. Pogoji se zvedo pri posestniku A. Voučina v hiši.

332

Mehka drva za kurjavo

na kub. meter, radi pomanjkanja prostora po jako znižani ceni. Odjemalci velikih množin popust. V. Scagnetti, parna žaga, Cesta na Rudolfovo železnico 16 (za drž. kolodvorom).

322

URA z veržico za samo kron 2'20.

Vsled nakupa velike zaloge ur, razpošila šlezjska tovarna: 1 prekrasno pozlačeno 36 ur idočo precizijsko-anker-uro z lepo veržico za samo K 2'20, ter 3letnim pisemnim jamstvom. Pri nakupu 3 kosov cena K 6—, 5 kos. K 9—. Pošilja proti povzetju

prusko - šlezjska izvozna tvrdka

A. Gelb, Krakov 340.

Za neugajajoče denar nazaj. 3734

LEPO STANOVANJE

s štirimi (eventualno tremi) sobami se odda: Slovenski trg štev. 8 (pred sodnijo) takoj ali s 1. majem 1912. — Več pri hišniku. 248

Kranjska deželna banka v Ljubljani

v deželnem dvorcu
vhod v Gosposki ulici 2.

Obrestuje hranilne vloge po 4 1/4 % brez vsakega odbitka. Obresti se pripisujejo glavnici polletno. Vloge v tekočem, giro-računu in na blagajniške liste po najugodnejših pogojih.	Daje komunalna posojila občinam, okrajnim in šolskim odborom ter zdravstvenim zastopom v 4 1/2 % komunalnih zadolžnicah.	Hipotekarna posojila v zastavnih listih po 4 1/2 %	Eskomptuje menice denarnih zavodov in daje lombardna posojila. Prodaja lastne pupilarno-varne komunalne zadolžnice in zastavne liste.
--	--	---	---

Banka je pupilarno varen zavod, ter jamči zaunjo dežela Kranjska.

Uradne ure za stranke vsak delavnik od pol 9. ure dopoldne do 1. ure popoldne.